

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Široké na roky 2016 – 2022

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Široké na roky 2016-2022	
Územné vymedzenie:	Obec Široké	
Územný plán obce schválený:	áno	
Dátum schválenia PHSR:		
Dátum platnosti:	od	do 31.12.2022
Verzia ¹ :	1.0	
Publikovaný verejne dňa:		
Vypracoval:	RNDr. Radomír Babiak, PhD., www.dokumentypreobce.sk	

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

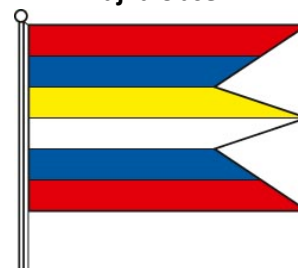

Široké

erb obce

vlajka obce

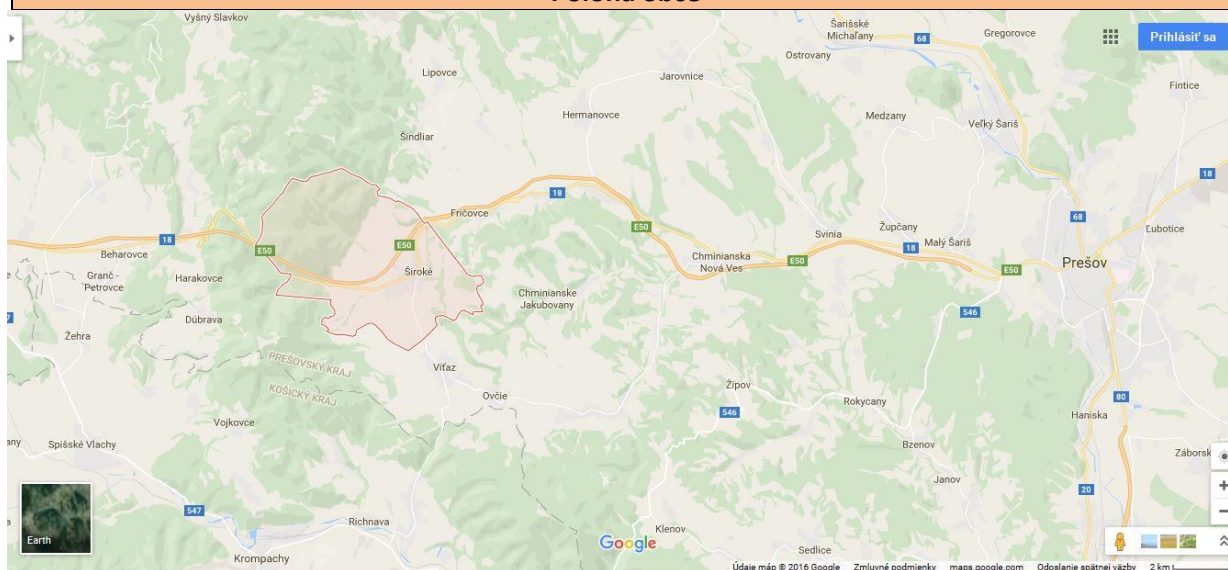
Základné údaje

Samosprávny kraj:	Prešovský
Okres:	Prešov
Historický región:	Šariš
Poloha stredu obce:	48°59'57'' s.g.š. a 20°56'35'' v.z.d.
Nadmorská výška stredu obce:	506 m.n.m.
Rozloha katastra:	25,79 km ² (2 579 ha)
Počet obyvateľov:	2 474 k 31.12.2015
Hustota obyvateľstva:	96 obyv./km ²
PSČ:	082 37
Evidenčné číslo vozidiel:	PO

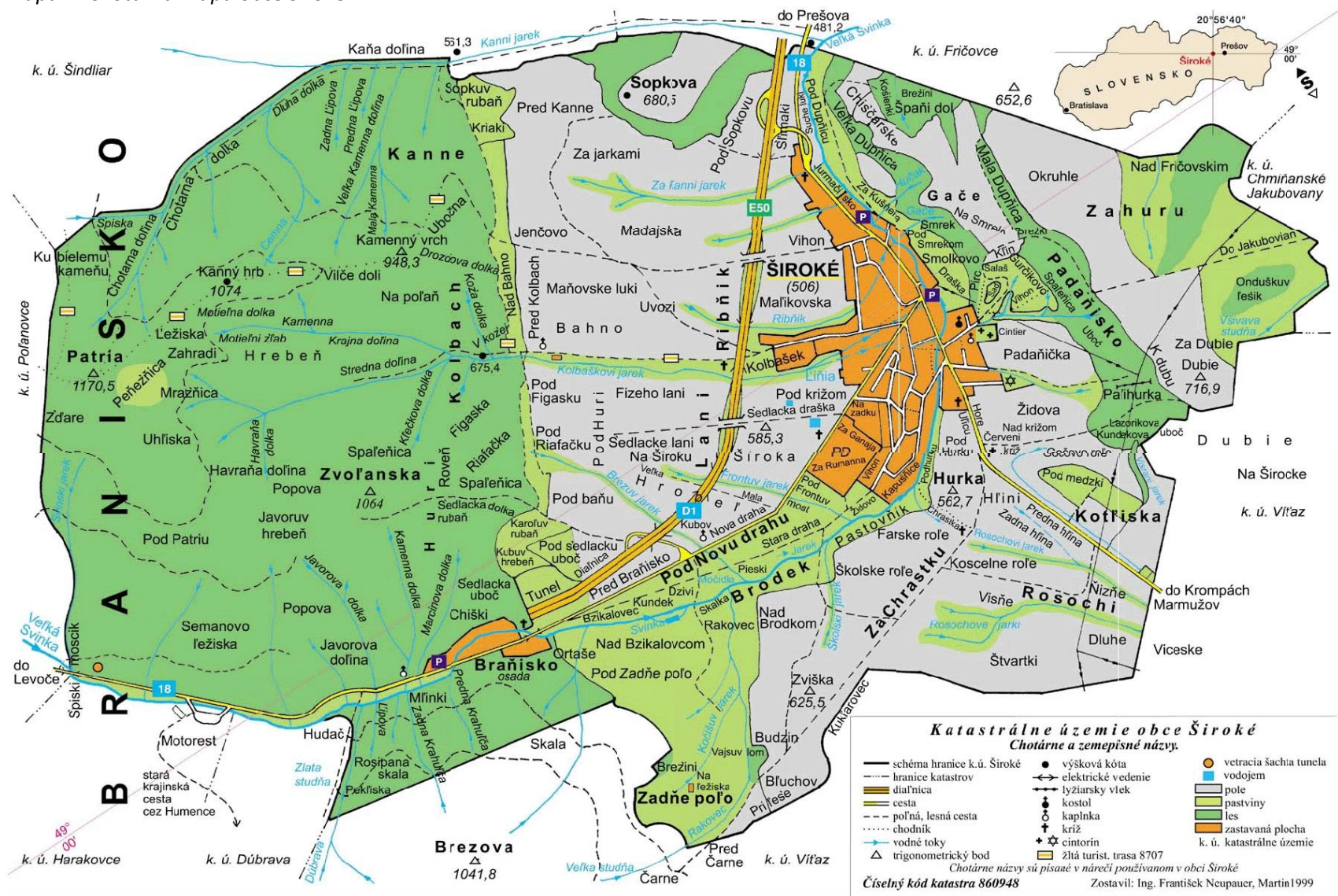
Oficiálne kontakty

Adresa:	Obec Široké Obecný úrad č. 118 082 37 Široké
Web:	www.siroke.sk
Email:	obec@siroke.sk
Telefón:	051 / 791 1102
IČO:	00 327 832

Poloha obce

Mapa 1: Chotárna mapa obce Široké

Zdroj: www.siroke.sk, mapu zostavil: Ing. František Neupauer, 1999

OBSAH

ÚVOD	6
ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE ŠIROKÉ NA ROKY 2016-2022	7
A-ANALYTICKÁ ČASŤ	11
ZOZNAM ANALYZOVANÝCH VÝCHODISKOVÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV A DÁT	12
A.I ANALÝZA VNÚTORNEHO PROSTREDIA	13
História obce	13
Prírodné pomery	14
Kvalita životného prostredia	15
Ochrana prírody a krajiny	15
Odpadové hospodárstvo	15
Ochrana proti povodňam	16
Obyvateľstvo	16
Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva	16
Veková štruktúra	20
Národnostná a konfesijná štruktúra	21
Vzdelanostná štruktúra	21
Základné socioekonomické charakteristiky obyvateľstva	21
Zamestnanosť a mzdy	22
Nezamestnanosť	24
Domový a bytový fond	26
Dopravná infraštruktúra	27
Technická infraštruktúra	28
Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby	28
Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport	29
Administratívno-správne služby	30
Hospodárske pomery	31
Polohová atraktivita územia	31
Organizačná štruktúra ekonomiky	31
Poľnohospodárstvo, lesné a pozemkové hospodárstvo, priemysel	32
Cestovný ruch	33
Finančná analýza	34
Prehľad majetku a zdrojov	35
Analýza príjmov a výdavkov	35
Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu	37
Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR	39
Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií	41
A.II ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	43
Členstvo obce v organizáciách a partnerská spolupráca	44
Štrukturálne fondy v programovom období 2014-2020	44
STEEP analýza	46

A.III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	47
SWOT analýza.....	47
Kľúčové faktory a disparity územia	48
B-STRATEGICKÁ ČASŤ	49
STRATEGICKÁ VÍZIA A STRATEGICKÝ CIEĽ OBCE	50
STRATÉGIA ROZVOJA	51
C-PROGRAMOVÁ ČASŤ.....	53
OPATRENIA, PROJEKTY A AKTIVITY PODĽA PRIORITNÝCH OBLASTÍ	54
SÚBOR UKAZOVATEĽOV, VÝSLEDKOV A DOPADOV	58
D-REALIZAČNÁ ČASŤ.....	64
AKČNÝ PLÁN OBCE	65
ADMINISTRATÍVNE, ORGANIZAČNÉ A INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE PHSR.....	66
STRUČNÝ POPIS KOMUNIKAČNEJ STRATÉGIE.....	67
SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA.....	67
E-FINANČNÁ ČASŤ	69
INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN.....	70
MODEL VIACZDROJOVÉHO FINANCOVANIA A FINANČNÝ RÁMEC.....	71
SYSTÉM HODNOTENIA A ZARAĐOVANIA PROJEKTOV DO FINANCOVANIA.....	76
ZÁVER	77
PRÍLOHY	78
ZOZNAM ČLENOV RIADIACEHO TÍMU, PRACOVNÝCH SKUPÍN A PARTNEROV ZAPOJENÝCH DO SPRACOVANIA PHSR.....	79
ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PHSR	79
ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V PHSR.....	80
AKČNÝ PLÁN NA DANÝ ROZPOČTOVÝ ROK S VÝHLADOM NA 2 ROKY	81
ZOZNAM TABULIEK, GRAFOV, MÁP A FORMULÁROV	84

Úvod

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv.

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Široké na roky 2016-2022“ (ďalej len „PHSR“) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskej a sociálnej situácie stanovuje strategické ciele a priority v záujme budúceho rozvoja obce. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania obce. Týmto programom sa uskutočňuje podpora rozvoja na lokálnej úrovni s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Ide o program cielených opatrení, navrhnutý pre stimulovanie rozvoja obce v strednodobom horizonte.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnúť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PHSR nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňovaný a upravovaný. Jeho význam a využitie spočíva predovšetkým v tom, že je spracovaný na základe prieskumu názorov a potrieb volených orgánov obce, jej obyvateľov, záujmových skupín, ako aj za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov.

Ambíciou dokumentu je podať odpovede na tri základné a najdôležitejšie otázky:

1. Akí sme a kde sa nachádzame?
2. Kam sa chceme dostať?
3. Ako sa tam dostaneme?

Cieľom analytickej časti je identifikácia rozvojových faktorov a disparít obce (akí sme a kde sa nachádzame). Následne je v strategicknej časti sformulovaná vízia, ktorá dáva odpoveď na druhú otázku (kam sa chceme dostať). Spôsob ako sa tam dostať je stanovený v stratégii rozvoja, ktorej úspešné naplnenie bude závislé od úspešnosti realizácie opatrení a aktivít, definovaných v programovej časti dokumentu.

Pri vypracovaní tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa zohľadnili priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých jeho obyvateľov. V záujme naplnenia dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, na zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ: Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

Zámer spracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Široké na roky 2016-2022

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Široké na roky 2016-2022
Forma spracovania	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Široké na roky 2016-2022 (ďalej len „PHSR 2016-2022“) bude spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.</p> <p>Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva. Vykonané bude participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obecného úradu, poslancov OcZ, širokej verejnosti a externých odborníkov.</p> <p>PHSR bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými tak v Národnej stratégii regionálneho rozvoja, ako aj v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.</p>
Riadenie procesu spracovania	<p>Za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať riadiaci tím zložený zo zástupcov obce a zhotoviteľa. Členmi riadiaceho tímu budú:</p> <p>Za obec: <u>Koordinátor riadiaceho tímu</u> Ing. Stanislav Bartoš – starosta obce</p> <p>Za zhotoviteľa: <u>Člen riadiaceho tímu</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD. – externý odborník</p> <p>Riadiaci tím zodpovedá za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - celkovú koordináciu spracovania PHSR 2016-2022, - zostavenie Zámeru spracovania PHSR, - spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, - spracovanie východísk pre strategickú časť, - vypracovanie strategickej vízie, - vypracovanie sumárneho návrhu aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán, - stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania), - spracovanie akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky, - vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR, - informovanie verejnosti o realizácii PHSR, - spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PHSR, - finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie.

	<p>Pre účely spracovania dokumentu budú zriadené 3 pracovné skupiny pre oblasť hospodárstva, sociálnych vecí a životného prostredia. Členovia pracovných skupín za obec budú nominovaní starostom obce. Členstvo v pracovných skupinách pre partnerské organizácie a pre zainteresovanú verejnosť bude ponúknuté na báze dobrovoľnosti a so subjektmi, ktoré prejavia záujem o spoluprácu bude uzatvorená partnerská dohoda.</p> <p>Členovia pracovnej skupiny – hospodárska: Danka Dutková Monika Pribulová RNDr. Radomír Babiak, PhD.</p> <p>Členovia pracovnej skupiny – sociálna: Elena Timková Daniela Štofková RNDr. Radomír Babiak, PhD.</p> <p>Členovia pracovnej skupiny – environmentálna: Ing. Stanislav Imrich Ján Lechman RNDr. Radomír Babiak, PhD.</p> <p>Pracovné skupiny budú zodpovedať za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prerokovanie východísk pre strategickú časť, - prípravu podkladov pre formuláciu strategickú vízie obce, - návrh strategických cieľov a opatrení, - špecifikáciu opatrení, návrh aktivít a projektov, vrátane merateľných ukazovateľov výsledku, - prerokovanie návrhu finančnej časti.
Obdobie spracovania	November – december 2016
Financovanie spracovania	Z rozpočtu obce.

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR (2016)												
Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod											X	
Analytická časť											X	
Strategická časť											X	
Programová časť											X	X
Realizačná časť											X	X
Finančná časť												X
Záver												X

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 3 (Ú3): Metódy zapojenia verejnosti do spracovania PHSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Verejné informačné tabule	áno		
Internetové stránky	áno	áno	áno
Obecné noviny			
Obecný rozhlas	áno		
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi		áno	áno
Návšteva v území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie			
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Dotazník pre záujmové skupiny			
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	áno
Pracovné skupiny	áno	áno	áno
Nezávislí experti poskytujúci poradenské služby	áno	áno	áno

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Formulár 4 (Ú8): Štruktúra dokumentu

Úvod

táto časť zahŕňa:

- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR,
- stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov, týkajúcich sa vymedzeného územia,
- zámer spracovania PHSR.

Analytická časť

táto časť zahŕňa:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31.12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- analýzu väzieb územia,
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Strategická časť

táto časť zahŕňa:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách – oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Programová časť

táto časť zahŕňa:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Realizačná časť

táto časť zahŕňa:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky – vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Finančná časť

táto časť zahŕňa:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

táto časť zahŕňa:

- informáciu o schválení a zverejnení PHSR.

Prílohy

táto časť zahŕňa:

- Príloha č. 1 – Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR,
- Príloha č. 2 – Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva),
- Príloha č. 3 – Zoznam skratiek použitých v PHSR,
- Príloha č. 4 – Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky.

A-Analytická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Analytická časť PHSR obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Široké na roky 2016-2022 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Široké 2004-2015	2004-2015	lokálna	Obecný úrad Široké
Územný plán obce Široké	priebežne	lokálna	Obecný úrad Široké
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad Široké
PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2014-2020	2014-2020	regionálna	www.po-kraj.sk
Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja	od 2004	regionálna	www.po-kraj.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR	2030	národná	www.telecom.gov.sk
Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 - návrh	2020	národná	www.telecom.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.telecom.gov.sk
Partnerská dohoda 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Operačné programy 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Stratégia Európa 2020	2020	európska	www.eu2020.gov.sk

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Široké Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Mestská a obecná štatistika Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.siroke.sk www.statistics.sk www7.statistics.sk datacube.statistics.sk www.upsvar.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Bývanie	Obec Široké Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.siroke.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Hospodárstvo	Obec Široké Databáza regionálnej štatistiky Štatistický úrad SR Obchodný register Živnostenský register	www.siroke.sk www7.statistics.sk www.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Široké	www.siroke.sk
Zdravotníctvo	Obec Široké	www.siroke.sk
Sociálna sféra	Obec Široké Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.siroke.sk www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

A.I Analýza vnútorného prostredia

História obce

Široké sa v písomných záznamoch prvýkrát spomína 21. februára 1320, keď sa pred konventom v Spišskej Kapitule konalo dedičské delenie panstva Svinia s 22 dedinami, samotami a hradom. Názov dediny sa pritom bez podstatnej zmeny používa aj v neskorších listinách: Syroka 1320, Siroke 1773, Siroka 1785, Schiroka 1786 a Široké od roku 1920. Názvy okolitých sídlisk Víťaz, Fričovce, Hendrichovce nesú mená ich majiteľov-zakladateľov, ale názov Široké (Široká) nepochádza ani od zemepána, ani od šoltýsa, ako je to napr. v prípade Šindliara (Nicolaus Schindler), z čoho sa dá vytušiť, že osada vznikla skôr, ako jej mohli dať svoje meno zemepán alebo šoltýs. Je teda evidentné, že názov zachytil zemepisný ráz doliny a až následne sa stal aj názvom jestvujúceho sídliska. Navyše, jazyková príslušnosť názvu dosvedčuje, že osada vznikla v slovenskom jazykovom prostredí.

Koncom 16.storočia sa v obci usadilo viacero nových rodín, vzrástol počet domov (na 44) a Široké sa stáva najväčšou dedinou v okolí. Okrem osadenstva fary a školy tu však žilo len poddanské obyvateľstvo. Obec sa postupom času ďalej vyvíjala a rástol aj počet jej obyvateľov. Podľa kanonickej vizitácie z 10. mája roku 1773 žilo v dedine 808 katolíkov a 16 evanjelikov.

Po roku 1776 sa začala reorganizácia štátnej správy a výsledkom bolo rozdelenie územia Šarišskej župy na 6 okresov. Široké sa stalo sídlom slúžnovského okresu - Processus Sirokiensis, so 41 obcami v roku 1831 alebo s 50 obcami v roku 1877. Tento slúžnovský okres sa rozkladal na hranici so Spišom od Brezovice po Lipany a v juhosevernom smere od Hrabkova až po hranicu s Poľskom. Od roku 1843 bol každý slúžnovský okres rozdelený na 3 obvody. Širocký okres mal obvody: Širocký, Radatický a Veľkošarišský.

Od roku 1853 bol v Širokom zriadený poštový úrad, prvý z okolitých obcí. Po jeho pôsobisku v Malikovského panskom dome pri Línii zostal dodnes názov Stará pošta. Rovnako ako tomu bolo u iných obcí, aj do života Širokého výrazne zasiahli udalosti svetových vojen, ktoré ovplyvnili rozvoj obce. Elektrifikácia obce prebehla až počas druhej svetovej vojny (1942), vzápätí bol uložený aj telefónny kábel v smere Prešov-Levoča.

Neskôr, v období socializmu, vzniká v Širokom Jednotné roľnícke družstvo (1960). Zakladá ho 248 samostatne hospodáriacich roľníkov a za prvého predsedu je zvolený Ján Goč (Ferčík). Hoci sa kolektívne poľnohospodárstvo rozbieha pomaly a veľmi ťažko, v Širokom sa dobre osvedčí a najdynamickejší rozvoj zaznamenáva po roku 1975, keď dochádza k zlúčeniu štyroch obcí: Široké, Víťaz, Ovčie, Hrabkov. Družstvo prijíma názov JRD "Branisko" so sídlom v Širokom.

Sedemdesiate a osemdesiate roky sa vyznačujú bohatým kultúrnym a športovým životom v obci. V sále KD sa uskutočňujú filmové a divadelné predstavenia, slávnostné akadémie, rozvoj zaznamenáva futbal. Buduje sa futbalový a motokrosový areál, začiatkom deväťdesiatych rokov lyžiarsky vlek a vodná nádrž. Obec sa plynofikuje, stavia sa vodovod, niektoré časti potokov sa regulujú. Stavia sa dom smútku, dom záhradkárov, začína rozmach individuálnej bytovej výstavby. Po nežnej revolúcii v roku 1989 sa začína rozvoj súkromného podnikania, rozširuje sa obchodná sieť, uskutočňuje sa prestavba požiarnej zbrojnice a klubu dôchodcov (www.siroke.sk).

Prírodné pomery

Geologická stavba územia je pomerne pestrá. V katastri obce sa nachádza centrálneokarpatský paleogén, reprezentovaný bielopotockým, ako aj hutianskym a zubereckým súvrstvím (pieskovce a ílovce, miestami s prevahou zlepcov). Pohorie Branisko tvorí mezozoikum Vnútrotných Karpát (reprezentované najmä vápencami) a najmä v nižších polohách katastra možno nájsť aj kvartérne sedimenty. Z hľadiska geomorfologického členenia patrí katastrálne územie obce do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie západné Karpaty a dvoch oblastí. Západná časť katastra patrí do Fatransko-tatranskej oblasti a celku Branisko. Severnú časť Braniska tvorí podcelok Smrekovica a južnú časť podcelok Sľubica. Východná časť katastra patrí do Podhôrno-magurskej oblasti a celku Šarišská vrchovina. Najvýchodnejšiu časť katastra zaberá podcelok Sedlická brázda, medzi ňou a Braniskom sa nachádza podcelok Širocká brázda.

Hydrologicky patrí kataster obce do úmoria Čierneho mora a povodia Hornádu. Sústavu vodných tokov v území tvoria potoky Svinka, Brezový potok, Kanný jarok, Kolbašský potok, Rukovský jarok, a Stašovský potok. Jednotlivé toky majú niekoľko ďalších menších prítokov. Rieky a potoky na území obce majú snehovo-dažďový režim odtoku, čo znamená, že najvyššiu vodnosť majú v apríli až v júli (s najvyššími prietokmi v máji) a najnižšiu v januári a februári. Kataster obce leží v hydrogeologických rajónoch P 122 (Paleogén povodia Svinky) a MG 121 (Mezozoikum a paleozoikum Braniska).

Západná časť katastra (pohorie Branisko) patrí do chladnej, veľmi vlhkej klimatickej oblasti, mierne chladného okrsku (C1) s priemernou júlovou teplotou v rozmedzí 12 °C až 16 °C, priemernou januárovou teplotou okolo -6 °C a priemernou ročnou teplotou vzduchu okolo 4 °C. Ostatné územie katastra patrí do mierne teplej oblasti, okrsku M6 (mierne teplý, vlhký, vrchovinový). Z aspektu zimnej turistiky je pomerne priaznivý priemerný počet dní so snehovou pokrývkou, ktorý je v rozmedzí 80 – 120. Územie je pomerne bohaté na vlahu, priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje v rozpätí od 500 mm do 900 mm. V januári dosahuje úhrn zrážok okolo 30-40 mm, v júli 80 mm.

Z pôdných typov sa v katastri obce kambizeme modálne a kultizemné, kambizeme podzolové, podzoly kambizemné a podzoly modálne a humusovo-železité.

Z hľadiska fytogeografického členenia patrí kataster obce do bukovej fytogeograficko-vegetačnej zóny. Západná časť katastra obce (pohorie Branisko) do Kryštalinicko-druhohornej oblasti a nižšie položená východná časť do flyšovej oblasti. V stromovej etáži sa v hojnom počte vyskytujú buk lesný, javor horský, smrek obyčajný, jedľa biela, borovica lesná, breza previsnutá, lipa malolistá, lipa veľkolistá a ďalšie. Zoogeografické členenie terestrického biocyklu zaraďuje územie do provincie listnatých lesov. Zo stavovcov sú pre toto územie charakteristické najmä jeleň obyčajný, srnec hôrny, sviňa divá, zajac poľný, vlk obyčajný a liška obyčajná.

Kvalita životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny

Z aspektu územnej ochrany prírody leží kataster obce Široké v území s I. stupňom ochrany prírody a krajiny (ktorým je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny územie celej Slovenskej republiky). Priamo v katastri obce sa nenachádzajú žiadne chránené územia ani prvky ochrany prírody s vyšším ako 2. stupňom ochrany. Takéto lokality sa však nachádzajú v bezprostrednej blízkosti obce Široké: v katastri obce Vítaz sa nachádza Prírodná pamiatka Podmorský zosuv so 4. stupňom ochrany (strmá skalná stena s výškou cca 40 m, vytvorená ťažbou kameňa); v katastri obce Šindliar sa nachádza Prírodná rezervácia Salvátorské lúky so 4. stupňom ochrany (ochrana mokrých lúčnych slatinných rastlinných spoločenstiev) a Prírodná rezervácia Šindliar s 5. stupňom ochrany (ochrana svojrázneho biotopu v rámci Braniska s bohatou bryoflorou, rašelinníkom a pestrú vápnomilnou vegetáciou); v katastri obce Harakovce NPR Rajtopíky s 5. stupňom ochrany (ochrana lesných a reliktných nelesných xerothermných spoločenstiev). Z národných parkov sa najbližšie k obci Široké nachádzajú Národný park Slovenský raj a Tatranský národný park. V týchto národných parkoch sú vyčlenené zóny s 3. až 5. stupňom územnej ochrany prírody.

Základným dokumentom pre realizáciu ochrany rozmanitosti podmienok a foriem života na regionálnej úrovni je Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES). Pre okres Prešov bol RÚSES spracovaný v roku 2015. Ten v katastri obce Široké definuje 1 nadregionálne biocentrum (centrum biologickej diverzity nadregionálneho významu) – Branisko a 1 regionálny biokoridor Svinka (aluviálne lúky a zachovalé brehovité porasty v okolí toku Svinka). Okrem toho, miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES) v katastri obce zadefinoval 4 biocentrá miestneho významu, ako aj viacero hydrických (najmä v povodí miestnych potokov) a 1 terestrický (v hornatej časti extravilánu v lesných porastoch neďaleko motokrosovej trate) miestny biokoridor. Sústavu ekologických prvkov územia dopĺňa viacero interakčných prvkov.

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami Zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Na zber zmesového komunálneho odpadu sa používajú 120 l KUKA nádoby a 1100 l maloobjemové kontajnery (MOK). Triedený zber odpadov je zabezpečený prostredníctvom plastových vriec, veľkoobjemových kontajnerov alebo špeciálnych nádob na triedený zber, ktoré sú rozmiestnené na území obce. Zber jednotlivých druhov odpadu zabezpečujú zmluvné organizácie.

Tabuľka 3: Frekvencia zberu komunálnych odpadov pre domácnosti

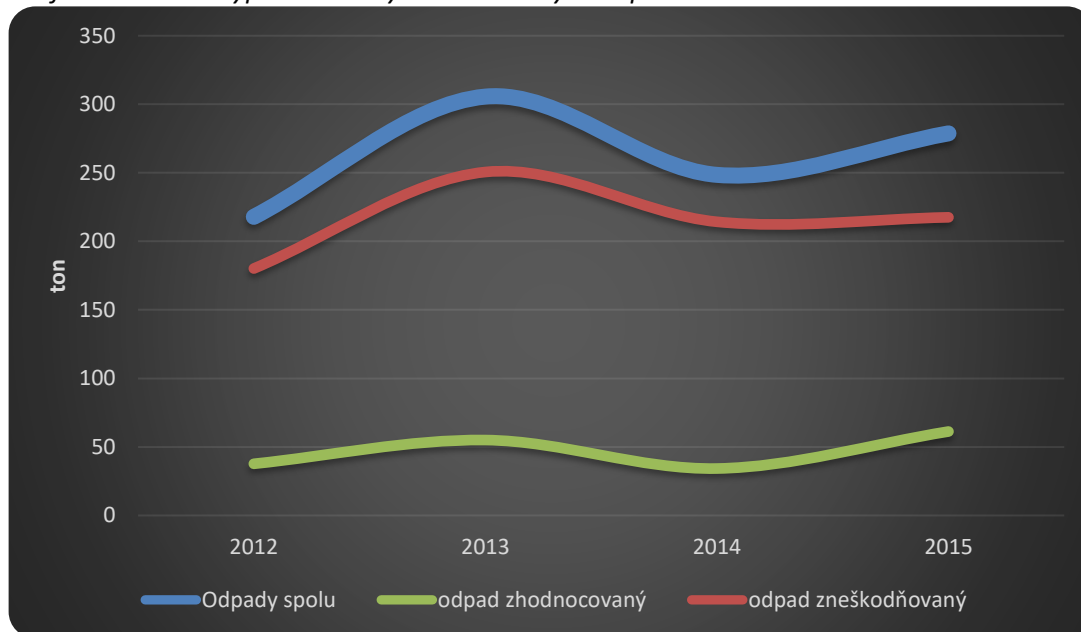
Názov odpadu	Katégoria O-ostatný N-nebezpečný	Frekvencia zberu
zmesový KO	O	1 x za 2 týždne
papier	O	príležitostne
plasty	O	1 x za 2 mesiace
kovy	O	2 x ročne
sklo	O	priebežne
elektroodpad, batérie a akumulátory	N	2 x ročne
jedlé oleje a tuky	O	1 x za 2 mesiace
objemný odpad	O	2 x ročne
drobný stavebný odpad	O	príležitostne
odpad s obsahom škodlivých látok	N	2 x ročne

Zdroj: VZN č. 2/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území obce Široké

Celkové množstvo vyprodukovaných komunálnych odpadov vrátane drobných stavebných odpadov sa v Širokom v ostatnom období pohybuje na úrovni približne 220 až 300 ton ročne. Podiel zhodnocovaných odpadov sa v obci Široké v porovnaní s inými obcami pohybuje na nadpriemernej úrovni – cca 15 až 20 % (stále je to však nízky podiel vzhľadom na ciele odpadového hospodárstva v SR). V absolútnom vyjadrení sa množstvo zhodnocovaných odpadov v obci pohybuje v rozmedzí 35 – 60 ton ročne.

Graf 1: Množstvo vyprodukovaných komunálnych odpadov v obci Široké

Zdroj: Ročné výkazy o komunálnom odpade z obce Široké 2012 až 2015

Ochrana proti povodňam

Z hľadiska manažmentu povodí sa v katastri obce Široké nachádza viacero problémových lokalít s potenciálom záplav. Ide najmä o niektoré úseky toku Svinka, ktoré pri výdatných dažďoch vytvárajú problémové situácie. Rovnako vytvárajú problémové situácie aj niektoré úseky jej pravostranných aj ľavostranných bezmenných prítokov, ktoré sa pri výdatných zrážkach a prívalových dažďoch vylievajú zo svojho koryta, príp. upchávajú priepusty unášaným materiálom.

Obyvateľstvo

Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka zobrazuje základné parametre stavu a pohybu obyvateľstva obce Široké za posledných 10 rokov. Takmer polovicu obyvateľov Širokého tvoria osoby narodené v inej obci, autochtónne obyvateľstvo predstavuje 57,3 % všetkých obyvateľov s trvalým pobytom v obci (podľa výsledkov SODB 2011).

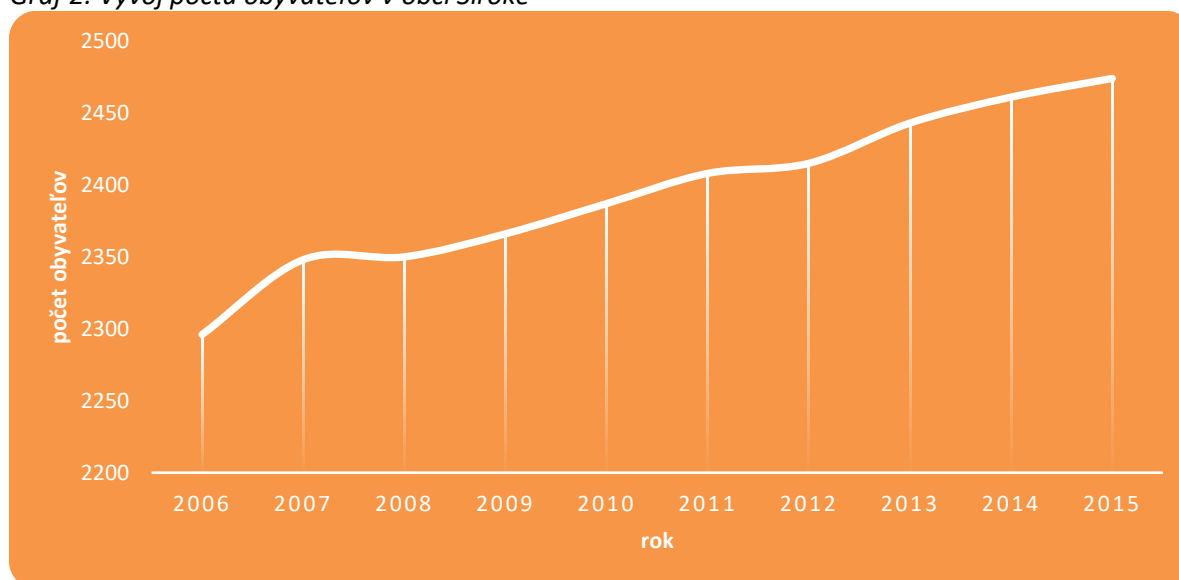
Tabuľka 4: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet obyvateľov (k 31.12.)	2296	2348	2350	2366	2387	2408	2415	2443	2461	2474
Živonarodení	26	38	26	33	27	35	24	31	27	32
Zomrelí	20	17	12	14	16	15	14	14	14	23
Bilancia prirodzeného pohybu	6	21	14	19	11	20	10	17	13	9
Priťahovaní	20	42	21	21	32	39	22	36	31	31
Vystáňovaní	32	11	33	24	22	36	25	25	26	27
Migračné saldo	-12	31	-12	-3	10	3	-3	11	5	4
Bilancia celkového pohybu	-6	52	2	16	21	23	7	28	18	13
Hr.m. živorodenosti (‰)	11,3	16,2	11,1	13,9	11,3	14,5	9,9	12,7	11,0	12,9
Hr.m. úmrtnosti (‰)	8,7	7,2	5,1	5,9	6,7	6,2	5,8	5,7	5,7	9,3
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	2,6	8,9	6,0	8,0	4,6	8,3	4,1	7,0	5,3	3,6
Hr.m. imigrácie (‰)	8,7	17,9	8,9	8,9	13,4	16,2	9,1	14,7	12,6	12,5
Hr.m. emigrácie (‰)	13,9	4,7	14,0	10,1	9,2	15,0	10,4	10,2	10,6	10,9
Hr.m. migračného salda (‰)	-5,2	13,2	-5,1	-1,3	4,2	1,2	-1,2	4,5	2,0	1,6
Hr.m. celkového prírastku (‰)	-2,6	22,1	0,9	6,8	8,8	9,6	2,9	11,5	7,3	5,3

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

Počet obyvateľov v obci v posledných 10 rokoch výrazne rastie. Na konci roku 2015 bol oproti roku 2006 o 78 ‰ vyšší (narástol o 179 z 2296 na 2474).

Graf 2: Vývoj počtu obyvateľov v obci Široké

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Úroveň natality za posledných 10 rokov mala pomerne vyrovnaný priebeh, keď sa pohybovala v rozmedzí cca 10 – 16 ‰. Najpriaznivejší bol rok 2007, keď sa v obci narodilo 38 detí (hr. m. živorodenosti 16,2 ‰), najmenej priaznivý bol rok 2012, keď sa narodilo 24 detí (hr. m. živ. 9,9 ‰).

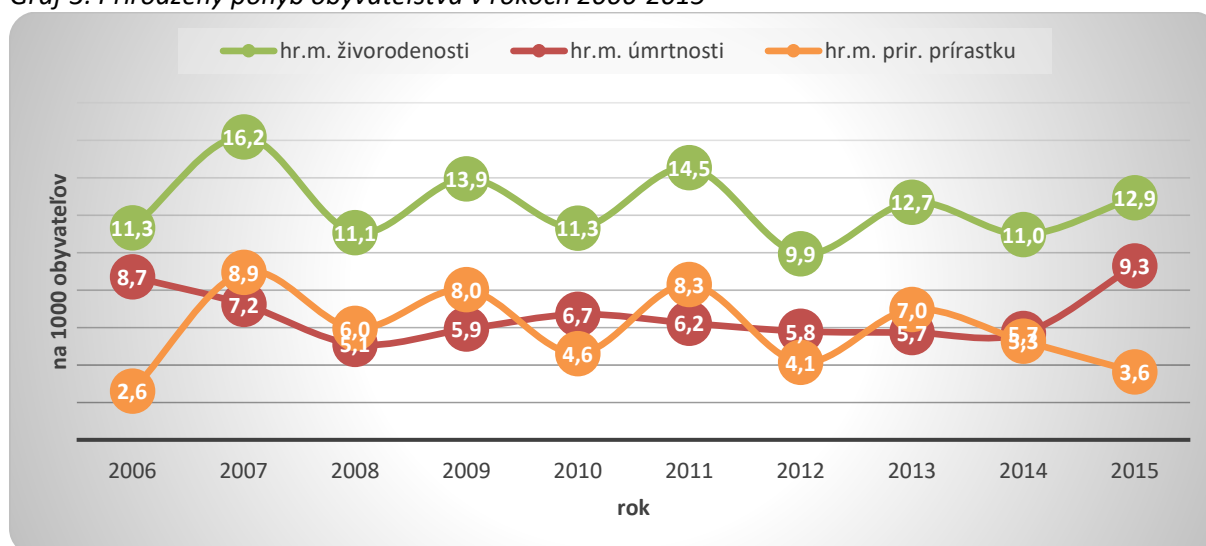

Priemerná hodnota tohto ukazovateľa za celé hodnotené obdobie, teda za posledných 10 rokov, bola 12,5 ‰. Pre porovnanie, v okrese Prešov sa hr. m. živorodenosti pohybuje na úrovni cca 12 ‰, v Prešovskom kraji 11,5 ‰ a v Slovenskej republike cca 10 ‰.

Medziročný vývoj počtu zomrelých mal, podobne ako tomu bolo u počtu živonarodených, taktiež vyrovnaný priebeh. Najmenej zomrelých za posledných 10 rokov bolo v roku 2008 (12 osôb), najviac v roku 2015 (23 osôb). Úroveň mortality sa teda pohybovala v rozmedzí od 5,1 po 9,3 ‰, pričom priemer za posledných 10 hodnotených rokov bol v širokom 6,6 ‰. V obci teda môžeme pozorovať nižšiu mieru úmrtnosti akú má okres Prešov (8,4 ‰), Prešovský kraj (8,8 ‰) i priemer Slovenskej republiky (cca 10,0 ‰).

Pozitívne hodnoty hrubej miery živorodenosti s veľmi pozitívnymi hodnotami hrubej miery úmrtnosti sa odzrkadľujú v bilancii prirodzeného pohybu obyvateľstva Širokého. Obec bola počas celého hodnoteného obdobia populačne zisková (v každom roku sa viac ľudí narodilo ako zomrelo). Najpriaznivejší bol rok 2007 (prirodzený prírastok +21 obyvateľov), „najmenej“ priaznivý rok 2006 (prirodzený prírastok +6 obyvateľov). Hrubá miera prirodzeného prírastku sa tak v posledných 10 rokoch pohybovala v rozmedzí od 2,6 ‰ v spomínanom roku 2006 po 8,9 ‰ v roku 2007. Z dôvodu kombinácie vysokej natality na jednej strane a nízkej mortality na strane druhej bola reprodukcia obyvateľstva za posledných 10 rokov priaznivá – prirodzenými populačnými procesmi v obci každoročne dochádzalo k nárastu počtu obyvateľov.

Graf 3: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Zatiaľ čo vývoj prirodzeného pohybu je v obci výrazne pozitívny, vývoj z hľadiska migračného pohybu až taký pozitívny nie je (avšak celkovo sa ešte stále pohybuje v kladných hodnotách). Hrubá miera imigrácie sa v obci za posledných 10 rokov pohybovala v priemere na úrovni 12,3 ‰ (priemerne sa ročne prisťahovalo cca 30 osôb). V absolútnom vyjadrení sa počet prisťahovaných medziročne pohyboval v rozmedzí od 20 v roku 2006 po 42 osôb v roku 2007. Hrubá miera imigrácie sa teda pohybovala v rozmedzí od 8,7 po 17,9 ‰.

Hrubá miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala o niečo nižšie hodnoty, pričom jej priemerná úroveň bola 10,9 ‰ (v priemere cca 26 vystahovaných osôb ročne). Tento ukazovateľ sa pohyboval v rozmedzí od 4,7 ‰ v roku 2007 (11 vystahovaných osôb v danom roku), po 15,0 ‰ v roku 2011 (36 vystahovaných), kedy bol najvyšší.

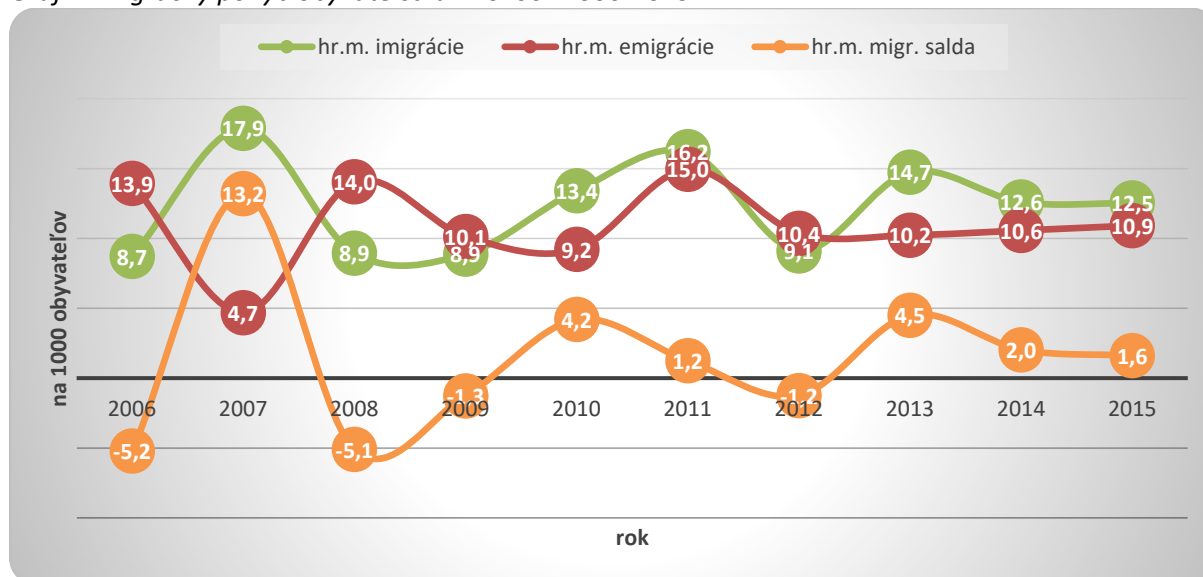
Výsledkom hore uvedených procesov bol mierne priaznivý celkový vývoj migračného salda, ktoré sa pohybovalo v rozmedzí od -12 osôb v rokoch 2006 a 2008 (migračný úbytok na úrovni -5,1 ‰) po +31 osôb v roku 2007 (migračný prírastok na úrovni 13,2 ‰). Za ostatných 10 rokov bolo migračné saldo

kladné 6 x, v ostatných 4 rokoch bolo záporné. Jeho priemerná hodnota za celé hodnotené 10-ročné obdobie bola +1,4 ‰.

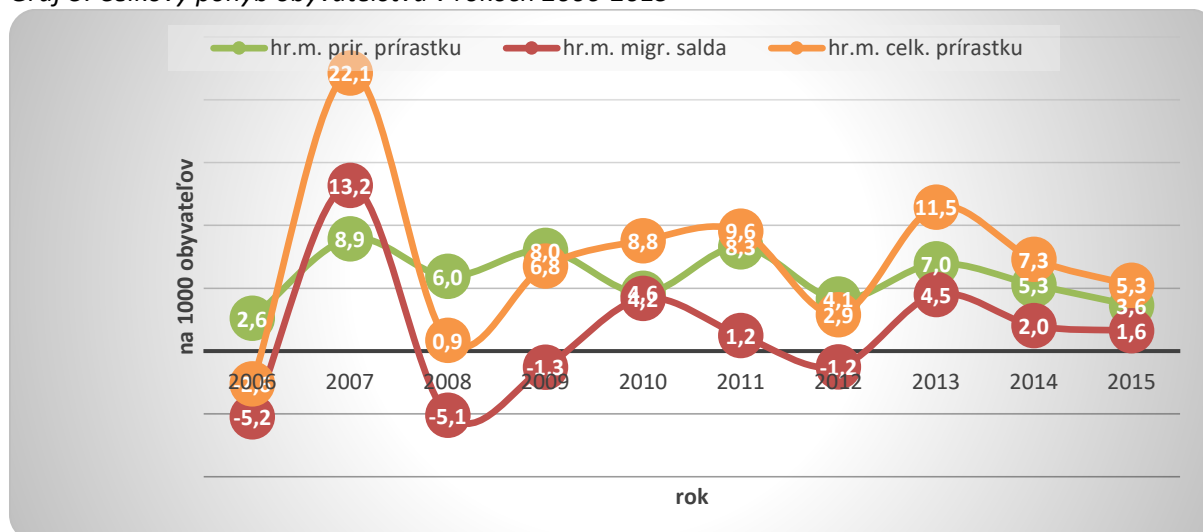
Graf 4: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Hrubá miera prirodzeného prírastku dosahovala počas celého hodnoteného obdobia kladné hodnoty (viac ľudí sa v danom roku narodilo ako ich zomrelo), čiže prirodzenými populačnými procesmi počet obyvateľov každoročne rástol. Bilancia prirodzeného pohybu za celé hodnotené obdobie je teda kladná, na úrovni +140 osôb (tzn., že za posledných 10 rokov sa narodilo o 140 osôb viac ako ich zomrelo). Hr. m. migračného salda dosahovala väčšinou kladné hodnoty (znamenajúce migračný prírastok obyvateľstva). Celkovo je migračné saldo za hodnotené obdobie kladné, na úrovni +34 osôb (tzn., že za posledných 10 rokov sa do obce prisťahovalo o 34 osôb viac ako sa z nej vysťahovalo). Výsledkom kombinácie vyššie popísaných prirodzených populačných procesov a migračných procesov je pozitívna bilancia celkového pohybu obyvateľstva Širokého v rokoch 2006 až 2015. Za posledných 10 rokov zaznamenala obec celkový úbytok obyvateľstva len 1 x (v roku 2006), ostatných 9 rokov obec zaznamenala celkový prírastok obyvateľov. Situáciu ohľadne populačného vývoja v obci možno teda hodnotiť veľmi pozitívne, keďže počet obyvateľov pomerne výrazne rastie.

Graf 5: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015

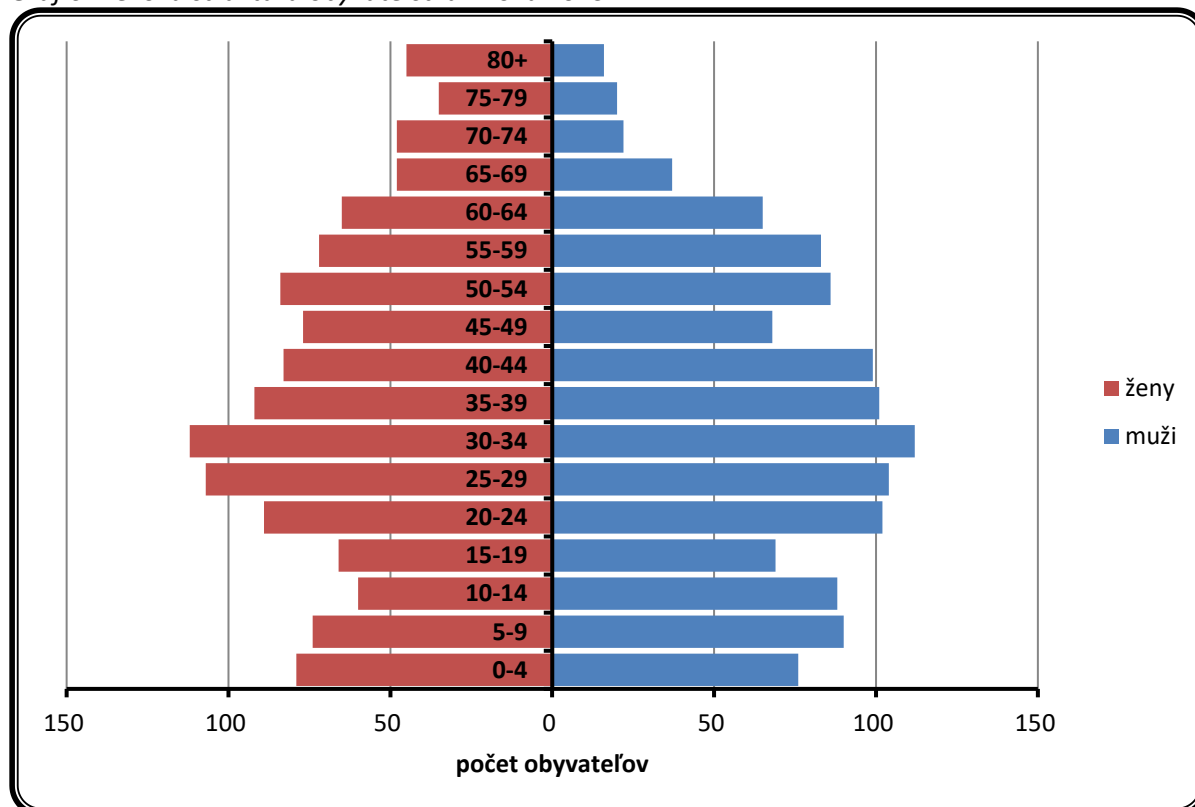
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Veková štruktúra

Vekovú pyramídu obyvateľstva Širokého možno aj napriek priaznivým trendom vo vývoji, spomínaným vyššie, ešte stále charakterizovať ako prechodný typ medzi regresívnym a stacionárnym typom. Početnosť predreprodukčnej zložky obyvateľstva (0-14 r.) je najnižšia, ešte stále nedosahuje zastúpenie poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva (v pomere 467 k 726 k 31.12.2015). Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva majú (podľa poradia) vekové skupiny 30-34, 25-29 a 35-39 ročných.

Graf 6: Veková štruktúra obyvateľstva v roku 2015

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

V štruktúre obyvateľstva vo vzťahu k ekonomickej aktivite, teda podľa produktívnych vekových skupín prevláda predproduktívna zložka obyvateľstva (0-14 r.) nad poproduktívnou (65+ r.), pričom podiel produktívnej zložky je 70,2 %.

Tabuľka 5: Vybrané parametre vekovej štruktúry obyvateľstva obce Široké

k 31.12.2015	Počet obyvateľov	Veková štruktúra (počet)			Veková štruktúra (%)		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Široké	2 474	467	1 736	271	18,9	70,2	11,0

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

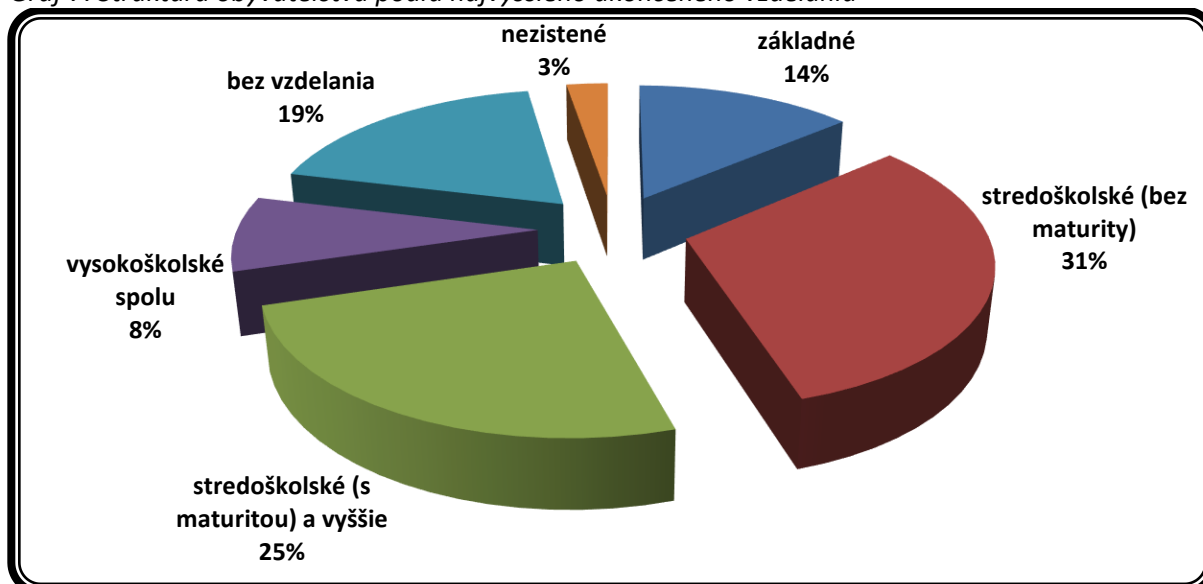
Národnostná a konfesijná štruktúra

Národnostné zloženie obyvateľstva obce Široké je takmer homogénne, keď výrazne dominuje slovenská národnosť s 98 % obyvateľov. Len nepatrné zastúpenie má maďarská, ukrajinská, česká a nemecká národnosť. U 1,6 % obyvateľov národnosť zistená nebola. Podobne takmer homogénna je aj konfesijná štruktúra obyvateľstva, v ktorej dominuje rímskokatolícke vierovyznanie s 96 %. Nepatrný podiel má gréckokatolícke vierovyznanie (0,5 %), evanjelická cirkev augsburského vyznania (0,2 %) a náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia (0,1 %). K žiadnemu náboženstvu sa nehlási 0,5 % obyvateľov obce a u 2,6 % obyvateľov príslušnosť ku konfesiám zistená nebola (SODB 2011).

Vzdelanostná štruktúra

Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 (SODB, 2011) má 14 % obyvateľov obce ako najvyššie dosiahnuté vzdelanie len základné vzdelanie. Stredoškolské vzdelanie bez maturity (max. výučný list) má 31 % a stredoškolské vzdelanie s maturitou a vyššie 25 % obyvateľov Širokého. Vysokoškolské vzdelanie malo v roku 2011 osem percent obyvateľov obce.

Graf 7: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Poz.: v kategórii „bez vzdelania“ sú zahrnuté osoby s neukončeným základným vzdelaním a deti do 16 rokov

Zdroj: SODB 2011

Základné socioekonomické charakteristiky obyvateľstva

Miera ekonomickej aktivity (podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov na počte obyvateľov v produktívnom a poproduktívnom veku) v obci Široké je pomerne vysoká – 58,6 %. Z 1 147 ekonomicky aktívnych osôb bolo v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 pracujúcich osôb (okrem pracujúcich dôchodcov) 943, pracujúcich dôchodcov bolo 19, na materskej dovolenke bolo 14 osôb a 170 obyvateľov bolo nezamestnaných. Medzi ekonomicky aktívne osoby sa zaraďujú aj vypomáhajúci (neplatení) členovia domácností v rodinných podnikoch. V tejto kategórii sa nachádzala 1 osoba. Z 2 400 obyvateľov obce bolo 403 dôchodcov (pracujúcich aj nepracujúcich spolu), čo predstavuje 16,8 % obyvateľstva. Ďalšiu takmer jednu tretinu (30,0 %) všetkých obyvateľov tvorili deti do 16 rokov a študenti.

Tabuľka 6: Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity

			počet	podiel (%)
Osoby nezávislé	v tom:	ekonomicky aktívni	1 147	47,8
		rodičovská dovolenka	73	3,0
		nepracujúci dôchodcovia	384	16,0
		ostatní nezávislí	15	0,6
	nezávislé osoby spolu:		1 619	67,5
Osoby závislé	v tom:	deti do 16 rokov	476	19,8
		študenti stredných škôl	143	6,0
		študenti vysokých škôl	99	4,1
		ostatní závislí, nezistení	63	2,6
	osoby závislé spolu:		781	32,5
Obyvateľstvo spolu			2 400	100,0

Zdroj: SODB 2011

Zamestnanosť a mzdy

Ukazovateľ „odvetvie ekonomickej činnosti“ predstavuje druh výroby alebo činnosti podniku alebo iného subjektu, ktorú obyvateľ aktuálne alebo v poslednom pracovnoprávnom vzťahu vykonával. Vzťahuje sa na obyvateľov starších ako 16 rokov, ktorí už niekedy pracovali.

Podľa SODB 2011 najväčšiu časť z 1 147 ekonomicky aktívnych obyvateľov Širokého predstavovali pracujúci v odvetví priemyselnej výroby (293 obyvateľov; 26 % z celkového počtu EAO). V poradí druhé a tretie najvýznamnejšie odvetvia v Širokom predstavujú odvetvia stavebníctva (160 EAO; 14 %) a veľkoobchodu a maloobchodu (122 EAO; 11 %). Najmenej EAO pracovalo v oblasti dodávky energií a odpadového hospodárstva (15 EAO; 1 %).

Rovnako ako v iných obciach, aj v Širokom zohráva významnú úlohu v otázke zamestnanosti obyvateľstva dochádzka do zamestnania. Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, až 4 z 5 ekonomicky aktívnych obyvateľov (79,51 %) musia za prácou dochádzať mimo obec svojho bydliska. Najvyšší podiel dochádzajúcich do zamestnania mimo obec svojho bydliska bol v odvetviach verejnej správy a obrany a zdravotníctva a sociálnej pomoci.

Tabuľka 7: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti

Odvetvie ekonomickej činnosti ²	Počet EAO	podiel	
		z toho dochádza do zamestnania	dochádzajúcich do zamestnania v danom odvetví (%)
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a ťažba dreva, rybolov	82	67	81,71
Priemyselná výroba, iná ťažba a dobývanie	293	222	75,77
Dodávka energií, odpadové hospodárstvo	15	10	66,67
Stavebníctvo	160	141	88,13
Veľkoobchod, maloobchod	122	96	78,69
Doprava a skladovanie	94	81	86,17
Ubytovacie a stravovacie služby	26	20	76,92
Činnosti v oblasti nehnuteľností, financií,	18	14	77,78

² kvôli zjednodušeniu a prehľadnosti sú niektoré odvetvia v danej tabuľke oproti klasifikácii SK NACE Rev.2 spojené

poistovania, informácií a komunikácie			
Odborné, vedecké a technické činnosti	39	33	84,62
Administratívne a podporné služby	20	16	80,00
Verejná správa a obrana	53	49	92,45
Vzdelávanie	59	44	74,58
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	54	49	90,74
Ostatné činnosti spolu	46	34	73,91
Nezistené	66	36	54,55
Spolu	1147	912	79,51

Zdroj: SODB 2011

Najdôležitejším miestom dochádzky za prácou bolo pre obyvateľov Širokého v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 mesto Prešov, do ktorého dochádzalo za prácou 174 obyvateľov. V menšom počte odchádzali obyvatelia obce za prácou do Krompách (32 obyvateľov), Bratislavy (26), Malého Šariša (21), Košíc (20) a Chminianskej Novej Vsi (14 obyvateľov). Do inej obce v rámci okresu Prešov odchádzalo celkovo 241 osôb, do iných okresov v rámci SR celkom 120 osôb a do zahraničia 73 ekonomicky aktívnych obyvateľov Širokého. Na druhej strane, do obce Široké dochádzalo najviac EAO z obce Vítaz (42 EAO), z Prešova (33), z obce Ovčie (29) a Fričovce (12 EAO).

Jednou z dôležitých charakteristík pracovného trhu a zároveň významným ukazovateľom vyspelosti/zaostalosti regiónu je nastavenie výšky miezd v danom regióne. Obec leží v okrese Prešov a, ako napovedá tabuľka nižšie, tento okres patrí z hľadiska výšky priemerných nominálnych mesačných miezd zamestnancov medzi nadpriemerné okresy Prešovského kraja. Navyše, vo všetkých okresoch, s ktorými prešovský okres bezprostredne susedí, bola táto mzda nižšia ako priemerná mzda v okrese Prešov. Na druhej strane, priemerná mzda v okrese Prešov dosahovala 88 % priemeru celej Slovenskej republiky. Z toho možno vyvodiť záver, že makropoloha Širokého (v mierke celého Slovenska) je nepriaznivá (nakoľko obec leží na východe SR, v regióne s nízkymi mzdami v porovnaní s celou SR), no na druhej strane, mezopoloha obce (v mierke východného Slovenska) je na dobrej úrovni (keďže priemerná mzda vo všetkých okolitých okresoch je nižšia).

Nízka úroveň priemernej nominálnej mesačnej mzdy (v celoslovenskom meradle) podporuje emigráciu obyvateľstva z obce za lepšími ekonomickými podmienkami do iných (najmä do Košíc a do západných) regiónov SR.

Tabuľka 8: Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (eur)

	2011	2012	2013	2014	2015
okres Prešov	767	774	785	847	875
okres Sabinov	669	678	687	736	791
okres Levoča	740	735	718	759	781
okres Spišská Nová Ves	726	752	746	799	812
okres Gelnica	598	620	670	691	699
okres Košice-okolie	775	801	762	819	862
okres Vranov n/T	638	649	660	707	737
okres Svidník	637	682	719	738	733
okres Bardejov	580	604	597	614	636
Prešovský kraj	697	715	721	767	799
Slovenská republika	853	881	891	957	993

Poz.: údaje za podniky s 2 a viac zamestnancami

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza STATdat

V ostatných 10-15 rokoch, najmä v súvislosti s nástupom informačného veku a masívnym rozvojom informačno-komunikačných technológií, sa na trhu práce (predovšetkým na primárnom³) čoraz väčší dôraz kladie na digitálne zručnosti zamestnancov. Schopnosť osôb uplatniť sa na trhu práce je vo výraznej miere determinovaná úrovňou ich počítačových znalostí. Z tohto aspektu je digitálna gramotnosť obyvateľov Širokého v porovnaní s inými obcami na priemernej úrovni. Najmenší podiel obyvateľov ovláda prácu s tabuľkami (916 – 38 % trvalo bývajúcich obyvateľov). Prácu s elektronickou poštou ovláda 47 % (1 124 osôb), prácu s textom 50 % (1 211 osôb) a prácu s internetom 57 % (1 368 osôb) trvalo bývajúcich obyvateľov obce. Ozajstný počet obyvateľov ovládajúcich/neovládajúcich prácu s počítačom sa však môže ešte líšiť, nakoľko cca 14 % obyvateľov neuviedlo svoje digitálne schopnosti.

Tabuľka 9: Obyvateľstvo podľa počítačových znalostí

Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	práca s textom			práca s tabuľkami		
	áno	nie	nezistené	áno	nie	nezistené
	1 211	860	329	916	1 090	394
	práca s elektronickou poštou (e-mail)			práca s internetom		
	áno	nie	nezistené	áno	nie	nezistené
2 400	1 124	923	353	1 368	765	267

Zdroj: SODB 2011

Nezamestnanosť

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci v ostatnom období pohybuje v rozmedzí cca 1200 až 160. Miera nezamestnanosti sa teda v obci za ostatných 7 rokov pohybovala v rozpätí od 10,3 % (2015) po 14,0 % (2012). Pre porovnanie, k 31.12.2015 bola miera nezamestnanosti v okrese Prešov 14,6 %, v Prešovskom kraji bola na úrovni 18,4 % a v Slovenskej republike 12,4 %. V okolitých okresoch bola nasledovná: Sabinov: 22,0 %, Levoča 18,2 %, Sp. Nová Ves 18,2 %, Gelnica 23,8 %, Košice-okolie 19,7 %, Vranov nad Topľou 23,0 %, Svidník 22,1 % a Bardejov 19,8 %. V Širokom je teda miera nezamestnanosti v porovnaní s priemerom SR síce mierne vyššia, avšak v porovnaní s okolitými regiónmi je výrazne nižšia.

Tabuľka 10: Vývoj nezamestnanosti v obci

k 31.12.	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Počet UoZ	134	147	143	161	149	138	118
Miera nezamestnanosti (%)	11,7	12,8	12,5	14,0	13,0	12,0	10,3

Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Na konci druhého kvartálu 2016 bolo v obci Široké prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 128 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu bolo 50 mužov (39,1 %) a 78 žien (60,9 %). Veľmi znepokojujúcim faktom je, že z hľadiska vekovej štruktúry tvorili najvyšší podiel medzi UoZ uchádzači vo vekovej skupine 50-59 r., čo sú osoby v preddôchodkovom veku, ktoré sú na trhu práce vzhľadom k svojmu veku marginalizované a tieto osoby majú obvyčajne veľký problém nájsť si opätovne zamestnanie.

³ Na základe teórie duálneho trhu práce rozlišujeme primárny a sekundárny trh práce. Na primárnom trhu práce sú lepšie a výhodnejšie pracovné príležitosti s vyššou prestížou, poväčšine lepšie pracovné podmienky, možnosti profesionálneho rastu a vyššie mzdy. Na sekundárnom trhu práce sú pracovné miesta s nižšou prestížou, nižšou mzdovou úrovňou a nižšie sú aj kvalifikačné nároky na pracovníkov. Poväčšine sa tu jedná o „manuálnu“ prácu.

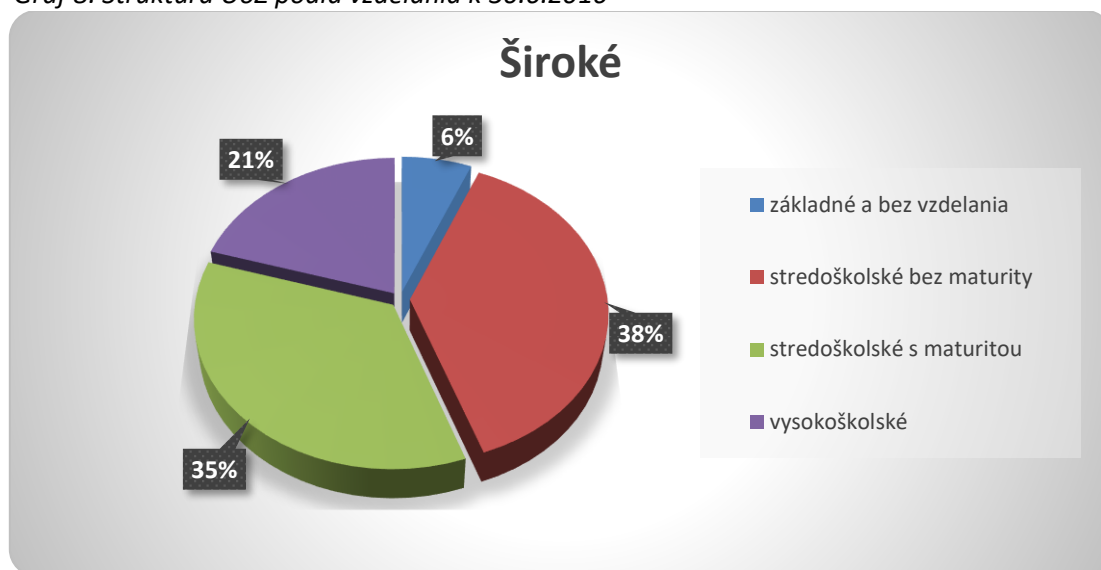
Tabuľka 11: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.3.2015

do 19 r.		20-29 r.		30-39 r.		40-49 r.		50-59 r.		nad 60 r.		UoZ spolu	
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
1	0,8	36	28,1	29	22,7	18	14,1	41	32,0	3	2,3	128	100,0

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce. Z tohto hľadiska je v Širokom pomerne pozitívnu skutočnosť, že zo 128 uchádzačov o zamestnanie na konci druhého kvartálu 2016 bolo len 6 % UoZ s najvyšším ukončeným základným vzdelaním alebo bez vzdelania.

Graf 8: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 30.6.2016

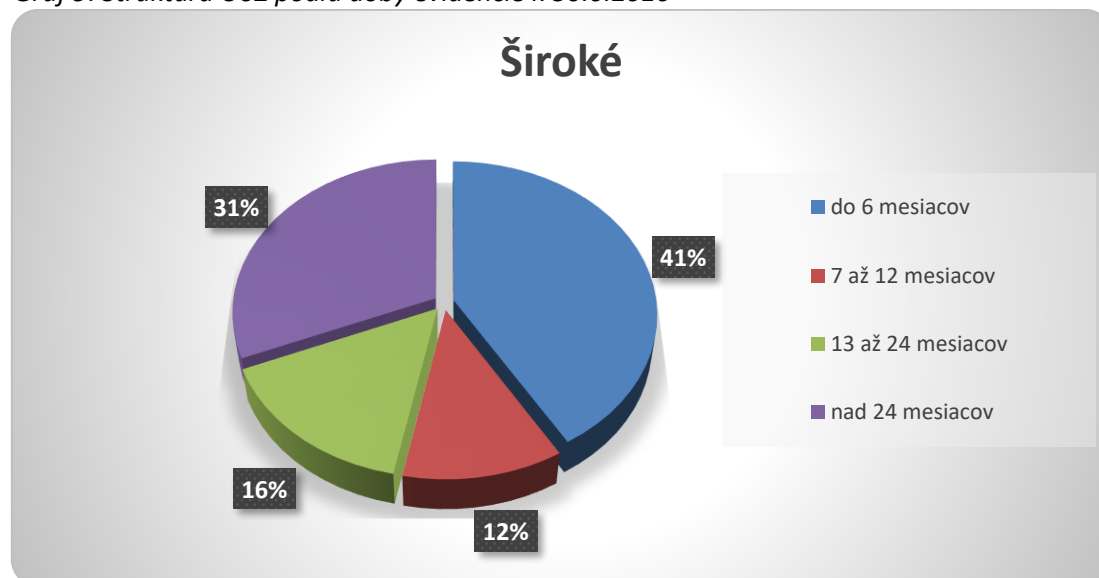
Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomického a sociálneho charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobo nezamestnaných osôb na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

V Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (do 6 mesiacov) pohybuje na úrovni cca 38 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na úrovni cca 16 % a podiel dlhodobo nezamestnaných okolo úrovne 46 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov v rámci všetkých regiónov Európskej únie). V Širokom bol podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov (nad 12 mesiacov) k 30.6.2016 47 %, pričom až 40 % z celkového počtu UoZ je nezamestnaných dokonca viac ako 2 roky.

Graf 9: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 30.6.2016

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie zamestnaní (KZAM) nám zatrieduje nezamestnaných do skupín podľa toho, aký charakter malo pracovné miesto, ktoré zaujímal terajší uchádzač o zamestnanie pred tým, než sa stal nezamestnaným. Jednotlivé zamestnania sú v KZAM rozdelené do tried podľa charakteru práce, zložitosti, zodpovednosti a kvalifikačnej náročnosti práce. Pri KZAM sa dôraz kladie na charakter pracovného miesta a nie na to, či zamestnanec v konkrétnom zamestnaní je viac alebo menej kvalifikovaný ako iný zamestnanec v rovnakom zamestnaní.

Najvyšší podiel v štruktúre UoZ podľa KZAM majú v Širokom osoby bez pracovného zaradenia (43 zo 128 UoZ; 33,6 %). To sú najmä tie osoby, ktoré predtým nikde nepracovali (teda absolventi, ženy, ktoré boli hneď po skončení štúdia na materskej/rodičovskej dovolenke, dlhodobo nezamestnané osoby, ktoré si doteraz žiadne zamestnanie nenašli a pod.). Druhú najvýznamnejšiu skupinu tvoria pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (22 UoZ zo 128; 17,2 %). Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci sú tí UoZ, ktorí v poslednom zamestnaní vykonávali práce vyžadujúce si vedomosti na úrovni základnej školy (ako napr. jednoduché a rutinné práce vyžadujúce ručné nástroje a fyzickú silu – upratovanie, čistenie, kopanie jám, zametanie ulíc, stráženie majetku, ručné balenie, manipulácie s nákladmi a pod.). Významnejší podiel majú aj skupiny kvalifikovaných pracovníkov remeselníkov (20 UoZ; 15,6 %) a operátori a montéri strojov a zariadení (17 UoZ; 13,3 %). Ostatné skupiny KZAM majú len nepatrné alebo žiadne zastúpenie.

Domový a bytový fond

Charakteristika bytového fondu v Širokom je pomerne dobrá. Väčšina bytov je obývaných vlastníkom daného bytu (538 z 584), pričom 93,5 % bytov má tečúcu vodu (546 z 584). V obci sa nachádzajú najmä veľké byty, keďže najviac bytov má 5 a viac obytných miestností (273 z 584). Väčšina bytov v obci bola postavená počas socializmu.

Prevalu v obci majú byty v rodinných domoch, v Širokom sa však nachádzajú aj bytové domy. Väčšinu bytových domov spravujú Spoločenstvá vlastníkov bytov, v obci sa však nachádza aj 1 bytový dom vo vlastníctve obce, ktorý bol postavený s podporou štátu (ŠFRB) a v ktorom obec poskytuje svojim obyvateľom nájomné bývanie v 8 bytoch. Okrem toho obec vlastní aj 6 nájomných bytov v polyfunkčnom objekte, ktoré poskytuje do užívania nájomcom. Obec Široké pre obyvateľov vytvára priaznivé podmienky aj z hľadiska výstavby rodinných domov – v Širokom sa nachádzajú 4 lokality individuálnej bytovej výstavby (IBV) so stavebnými pozemkami, ktoré sú definované aj v územnom pláne obce. Ide o lokality IBV Hurka (v južnej časti obce v smere na Víťaz), IBV Lány (v západnej časti), a IBV Výhon spolu s IBV Výhon-Malíkovská v severozápadnej časti obce.

Tabuľka 12: Byty podľa formy vlastníctva a systému dodávky vody

	byty obývané vlastníkom	družstevné byty	byty v nájme	iná forma vlastníctva bytu	nezistené	Spolu
v obytnej jednotke je tečúca voda	509	11	4	15	7	546
v obytnej jednotke nie je tečúca voda	7	0	0	0	0	7
nezistené	22	0	0	1	8	31
Byty spolu	538	11	4	16	15	584

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka 13: Byty podľa obytných miestností

1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 a viac obytných miestností	nezistené	Spolu bytov
3	26	186	96	273	0	584

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka 14: Byty podľa obdobia výstavby

	pred r. 1919	1919-1945	1946-1990	1991-2000	2001-2011	nezistené	spolu
počet bytov	11	30	414	52	65	75	647

Zdroj: SODB 2011

Dopravná infraštruktúra

Katastrom obce Široké prechádza najvýznamnejšia dopravná tepna Slovenska – diaľnica D1, ktorá spája Bratislavu s Košicami. Jej súčasťou je tunel Branisko, ktorý prepája „šarišskú“ so „spišskou“ časťou tejto diaľnice. Diaľnica prechádza západne od intravilánu Širokého. Okrem toho prechádza katastrom obce aj cesta 1. triedy č. I/18, ktorá už však vedie priamo intravilánom obce a ktorá je mimoriadne frekventovaná najmä v čase, keď je odstavený tunel Branisko (napr. kvôli údržbe, príp. nehode a pod.). Na túto cestu I. triedy sa v strede obce (pri obecnom úrade) napája cesta III. triedy č. 3420, ktorá prepája obec Široké s cestou II. triedy č. 547 pri obci Kluknava v Gelnickom okrese. Táto cesta III. triedy 3420 zabezpečuje pre obec prepojenie v smere na Gelnicu a Krompachy.

Z aspektu pripojenia obce na medzinárodné a rýchlostné komunikácie je teda poloha Širokého mimoriadne výhodná – priamo v katastri obce sa nachádza výjazd na diaľnicu D1. Pomerne nevýhodnú polohu má však obec z hľadiska napojenia na rýchlostné železničné dopravné komunikácie. Hlavná železničná trať Slovenska prechádza najbližšie k obci Široké pomerne blízko – Krompachmi – v tomto meste však nezastavujú najrýchlejšie vlaky. Táto železničná stanica má len regionálny význam, najbližšie železnice celoštátneho a medzinárodného významu sa nachádzajú v Košiciach alebo v Poprade. Pomerne blízko sa nachádzajú letiská medzinárodného významu. Menšie letisko sa nachádza v Poprade, odkiaľ však lieta len málo pravidelných liniek a kde sa uskutočňujú poväčšine len charterové lety. Ďalšie letisko sa nachádza v Košiciach, to ponúka širšie možnosti spojenia s Európou ako Poprad. Veľký význam má však letisko Kraków-Balice, z ktorého množstvo operujúcich leteckých spoločností zabezpečuje spojenie s väčšinou Európy. Významnými dopravnými uzlami v širšom okolí obce sú mestá Košice a Krakow.

Miestne komunikácie v Širokom majú prevažne bezprašnú povrchovú úpravu s rôznym šírkovým usporiadaním. Kvalita miestnych ciest v obci je poväčšine na dobrej úrovni, chýbajú však niektoré komunikácie v lokalitách IBV. Popri cestách sú vybudované odvodňovacie kanály, ktoré sú dobre

udržiavané. Odstavné parkovacie plochy pre osobné automobily sa nachádzajú najmä pri obecnom úrade a polyfunkčnom objekte, ako aj pri areáli podniku Zlatá studňa, s.r.o. Chodníky popri komunikáciách sú v obci vybudované najmä okolo hlavných ciest – okolo cesty I. triedy a tiež okolo cesty III. triedy v smere na Víťaz.

Technická infraštruktúra

V Širokom je vybudovaný verejný vodovod, správcom ktorého je obec. V obci je v súčasnosti vybudovaných cca 2000 m kanalizačnej siete, ktorá je aj s hlavným zberačom pripojená na ČOV nachádzajúcu sa v katastri obce Fričovce. Na to, aby bola na kanalizáciu napojená celá obec, treba dobudovať ešte cca 9 000 m kanalizačnej siete. Obec je plynofikovaná a rovnako sú všetky časti obce aj plne elektrifikované. V obci taktiež funguje verejné osvetlenie, to by však bolo z dôvodu vyššej energetickej účinnosti (a úspornosti) vhodné zrekonštruovať. V súčasnosti je LED osvetlenie zavedené na cca 30 svetelných bodoch, ostáva teda zrekonštruovať ešte cca 300 ďalších svetelných bodov v obci. Obecný rozhlas je síce ešte stále funkčný, jeho technologické vybavenie je však už značne zastarané a výhľadovo je teda vhodné uvažovať buď s jeho rekonštrukciou alebo s výstavbou bezdrôtového rozhlasu. V Širokom je dostupný mobilný signál a internetové pripojenie.

Tabuľka 15: Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	áno
kanalizácia	častočne
ČOV	častočne
plyn	áno
elektrina, verejné osvetlenie	áno
obecný rozhlas	áno
mobilný operátor	áno
internet	áno

Zdroj: Obecný úrad

Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby

Zdravotná starostlivosť je obyvateľom obce poskytovaná v novo postavenom polyfunkčnom objekte v centrálnej časti obce, súčasťou ktorého sú okrem iného aj lekárske ambulancie, lekáreň a tiež záchranná zdravotná služba. Z ambulancií sa v tomto objekte nachádzajú: ambulancia praktického lekára pre dospelých, praktického lekára pre deti a dorast, stomatologická ambulancia a gynekologická ambulancia. Ostatné špecializované zdravotnícke ambulancie sa nachádzajú najmä v Prešove, kde je lokalizovaná aj nemocnica. Najbližšia stanica Hasičského a záchranného zboru (profesionálnych hasičov) sídli taktiež v Širokom. V obci funguje aj Dobrovoľný hasičský zbor. V budove polyfunkčného objektu sa nachádza aj zariadenie sociálnych služieb – denný stacionár. Druhý denný stacionár je umiestnený v polyfunkčnom objekte Kamienok. Najbližšia pobočka banky a zdravotnej poisťovne sa nachádza v Krompachoch. V obci je dostupný aj bankomat.

Tabuľka 16: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2016)

Praktický lekár pre dospelých	áno	Zariadenie sociálnej služby	áno
Praktický lekár pre deti a dorast	áno	Pošta	áno
Stomatologická ambulancia	áno	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Gynekologická ambulancia	áno	Bankomat	áno
Lekáreň	áno	Stanica Hasičského a záchr. zboru	áno
Záchranná zdravotná služba	áno	Dobrovoľný hasičský zbor	áno

Zdroj: Obecný úrad, www.siroke.sk

Okrem vyššie uvedených základných zariadení a služieb sociálnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti je v obci pre obyvateľov dostupných viacero rôznych služieb – či už obchodných, stravovacích, pohostinských, dopravných, stavebníckych, poradenských, príp. iných. Dostupné sú napr. služby: poisťovníctvo, kvetinárstvo, výzdoba sály na spoločenské udalosti, catering, motorest, bar, stavebniny, účtovné poradenstvo, autoumývarka, autoservis, truckservis, vinotéka, strojárská výroba, doprava a špedícia, betonáreň a drvička kameňa, výroba živých povrchov, stolárska výroba, zemné a stavebné práce, pomocné stavebné práce, dokončovacie stavebné práce, elektromontážne práce, maliarske a natieračské práce, zvaračské práce, kaderníctvo, vlasový salón, pedikúra a masáž chodidiel, kozmetika, masérské služby, výučba cudzích jazykov, výroba prúteného tovaru, kominárstvo a iné. Z predajní je to napr. predajňa textilu, obuvi, drogerie, hračiek, potravín, zmiešaného tovaru, ovocia a zeleniny, mäsa a údenín, minerálnych vôd, garážových brán a pohonov, tepelnej techniky, rakiev, novín, časopisov a tabaku, domácich potrieb, železiarstva, farieb, lakov a iné.

Jedným z poskytovateľov sociálnych služieb (nielen služieb na základe zákona o sociálnych službách, ale aj služieb na základe iných zákonov) v obci je samospráva. Obec je zapojená do projektu menších obecných služieb, cieľom ktorého je v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prešove udržiavať u dlhodobo nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky. V prípade potreby poskytuje obec obyvateľom základné sociálne poradenstvo a v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v prípade potreby vykonáva tiež osobitného príjemcu či už dávky v hmotnej núdzi alebo prídavku na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku.

Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport

V Širokom sa nachádza plne organizovaná Základná škola s materskou školou, ktorej zriaďovateľom je obec. Túto školu navštevuje cca 400 žiakov, nachádza sa v nej 20 tried (na prvom aj druhom stupni spolu), z toho 1 je špeciálna trieda. Materskú školu navštevuje každoročne približne 80 detí. Popri škole funguje aj školská jedáleň. Okrem základnej školy s materskou školou sa v obci nachádza aj Základná umelecká škola, ktorá sídli v polyfunkčnom objekte v centrálnej časti obce a ktorá má 4 odbory: hudobný, výtvarný (tento odbor sídli v samostatnej budove pri kostole), tanečný a literárno-dramatický odbor. Najbližšie stredné školy, ktoré môžu študenti z obce navštevovať, sa nachádzajú najmä v Prešove.

V centrálnej časti obce sa nachádza polyfunkčná budova, v ktorej je situovaná spoločenská sála (v tejto budove sídli taktiež obecný úrad, poisťovňa a rôzne obchodné prevádzky), ktorá je najväčšia v širokom okolí. Táto sála slúži na organizovanie rôznych spoločenských podujatí (svadby, plesy, kary, rôzne posedenia a pod.). Pre potreby obyvateľov obce je pri obecnom úrade zriadená knižnica, ktorá má 300 registrovaných čitateľov a 9 000 kníh. Kultúrny život v obci je pomerne bohatý, počas roka sa tu koná viacero kultúrno-spoločenských podujatí. V januári alebo vo februári sa koná Poľovnícky ples a karneval, v máji sa konajú oslavy pri príležitosti Dňa matiek a v júni pri príležitosti Medzinárodného dňa detí. V júni sa koná taktiež strelecká súťaž o pohár starostu a športový deň organizuje miestny športový klub. V letných mesiacoch (júl, august) sa v obci organizuje hudobná párty pod názvom Welcome to Široké, hasičská súťaž Memoriál Emila Fottu a tradičný beh údolím Braniska Širocká trinásťka. Osobitný význam má Beh ľudí vidiacich srdcom – športové akcie na podporu ľudí s ťažkým osudom. V septembri majú obyvatelia obce a jej návštevníci možnosť absolvovať Výstup na Patriu, zúčastniť sa motokrosové pretekoch na miestnej motokrosovej trati a koncom mesiaca tiež Širockej grulády (oslava úrody zemiakov, veselica). V októbri – novembri samospráva obce organizuje posedenie s dôchodcami pri príležitosti Úcty k starším. V decembri sa organizuje víťanie Mikuláša, Vianočný koncert ZUŠ a tiež Vianočný punč. Ďalšie spoločenské akcie najmä pre deti a žiakov sú počas organizované v miestnej ZŠ, MŠ a ZUŠ. Významné postavenie v kultúrno-spoločenskom živote obce zaujímajú aj súbory, ktoré v obci pôsobia pri ZUŠ a prostredníctvom ktorých sú v obci udržiavané miestne tradície a zvyky: detský folklórny súbor Širočanček, ľudová hudba a ochotnícky divadelný súbor dospelých. Do spoločenského života v obci sa zapája aj viacero organizácií, ako napr. Klub

dôchodcov, Základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov, Slovenský zväz zdravotne postihnutých, Miestny spolok Červeného kríža a iné.

Pre potreby športového využitia obyvateľov má obec v severnej časti vybudovaný kvalitný futbalový štadión s umelým osvetlením, sociálnymi priestormi a zastrešenou tribúnou. Na futbalovom štadióne hráva svoje zápasy klub FK Široké – v sezóne 2016/2017 má 4 tímy (dospelí, U19, U15 a U13). Severne od futbalového štadióna je vo výstavbe Obecné športové a oddychové centrum (OŠOC) – polyfunkčná budova na oddych, relax a šport, ktorej dokončenie sa plánuje na rok 2017. V OŠOC sa po dokončení bude nachádzať športová hala s rozmermi 50 x 45 metrov a výškou vyše 11 m. V jej vnútri budú priestory pre športy ako je tenis, basketbal, volejbal a podobne, včítane možnosti zaľadnenia a vzniku ľadovej plochy o rozmeroch 42 x 21 m. V ďalšej časti budovy bude dvojdráhový bowling s bufetom, 25 m dlhý plavecký bazén, sauna, dva squashové kurty, posilňovňa s využitím aj na stolný tenis. V hale bude aj jeden trojizbový byt správcu a hotelová časť pre 20 hostí. Pred halou bude možné zaparkovať 25 osobných automobilov, pri vyššej potrebe sa bude využívať obecné parkovisko pri Zlatej studni. Za halou bude vybudovaná kotolňa pre spaľovanie biomasy a na svoje si tiež prídu najmenší návštevníci vo svojom detskom svete s preliezkami. Vonkajšie ihrisko s umelým povrchom bude mať rozmer 50 x 20 m a bude slúžiť najmä pre tréningové potreby futbalistov a hasičov (www.siroke.sk). Táto multifunkčná hala spolu s futbalovým štadiónom budú tvoriť súvislý areál obecnej športovej zóny. Okrem týchto zariadení sa v katastri obce (vo východnej časti) nachádza aj motokrosová trať, na ktorej sa každoročne konajú motokrosovú preteky.

Tabuľka 17: Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvičňa	áno
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	áno
Knižnica	áno	Športové ihrisko umelé	áno
Ochotnícky divadelný súbor	áno	Športový klub	áno
Folklórny súbor	áno		

Zdroj: Obecný úrad

Podobne ako je tomu v iných vidieckych obciach, aj v Širokom má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie. V centrálnej časti obce sa nachádza rímskokatolícky kostol sv. Mikuláša a pri ňom aj zrekonštruovaný obecný cintorín s Domom smútku. V obci sa nachádza aj židovský cintorín, ktorý je Národnou kultúrnou pamiatkou.

Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 18: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Sídlo matričného úradu	Široké
Sídlo pracoviska daňového úradu	Prešov
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Chminianska Nová Ves
Sídlo Okresného súdu	Prešov
Sídlo Okresného úradu	Prešov
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo pobočky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Prešov

Zdroj: vlastné spracovanie

Hospodárske pomery

Polohová atraktivita územia

V Slovenskej republike sa v plnej miere uplatňuje západo-východný gradient rozvoja, ktorý je odzrkadlením západo-východného gradientu rozvoja v Európe (v súvislosti s ekonomickou výkonnosťou krajín sa v Európe spomína taktiež severo-južný gradient rozvoja). Na Slovensku sa daná skutočnosť prejavuje tým spôsobom, že najvyspelejšie regióny sa nachádzajú v jeho západnej a najzaostalejšie v jeho východnej časti, pričom úroveň rozvoja smerom od západu na východ postupne klesá⁴ (najmä čo sa týka ukazovateľov ako tvorba HDP, miera nezamestnanosti, ekonomická aktivita obyvateľstva, príjmy obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest, ale aj infraštruktúrne vybavenie regiónov, kvalita domového a bytového fondu a pod). Makropolohová atraktivita obce Široké, ležiacej na východnom Slovensku, je teda z aspektu jej potenciálu pre pritiahnutie investícií do priemyselnej výroby pomerne nízka, keďže ekonomicky najrozvinutejšie regióny krajiny sa nachádzajú najmä na západe.

Mezopoloha obce vo vzťahu k regionálnym ekonomickým centrámi a vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre nadregionálneho významu je, naopak, výhodná. Výraznejšie ekonomické centrá najbližšie k Širokému predstavujú mestá Prešov a Poprad, prístup do ktorých je, navyše, veľmi pohodlný prostredníctvom diaľnice. Obe mestá teda tvoria rádius dennej dochádzky do zamestnania zo Širokého (obzvlášť to platí v prípade Prešova, ku ktorému obec Široké prirodzene inklinuje a s ktorým obec spájajú prirodzené väzby).

Ak rozdelíme ekonomické činnosti na poľnohospodárstvo, priemysel a služby, tak najväčší potenciál pre pritiahnutie prípadných investícií má obec z dôvodu dobrej polohy pri diaľnici práve v oblasti priemyselnej výroby, príp. služieb spájaných s prepravou (či už špedícia, príp. logistické centrá, veľkosklady tovarov a pod.). Takéto prevádzky by potenciálne mohli napomôcť riešeniu zamestnanosti v obci.

Organizačná štruktúra ekonomiky

K 31.12.2014 bolo v Širokom v registri štatistických jednotiek vedených celkom 292 právnych subjektov. Z tohto počtu bolo 93 % podnikateľských subjektov. Spomedzi všetkých právnych subjektov bolo 26 % právnických osôb (76 subjektov) a 74 % (216 subjektov) súkromne podnikajúcich fyzických osôb nezapísaných v obchodnom registri vrátane fyzických osôb podnikajúcich na základe iného ako živnostenského oprávnenia (slobodné povolania, samostatne hospodáriaci roľníci). V štruktúre právnických osôb mali prevahu právnické osoby ziskové (56) nad neziskovými (20). V kategórii fyzických osôb – podnikateľov dominujú, prirodzene, živnostníci (avšak ich celkový počet každoročne, pravdepodobne aj z dôvodu nepriaznivej politiky zo strany vlády voči nim v podobe neustáleho zvyšovania odvodového zaťaženia, klesá). V obci dlhodobo pôsobia 3 samostatne hospodáriaci roľníci ako aj viacero osôb so slobodným povolaním.

⁴ Presnejšie, v súvislosti s úrovňou rozvoja jednotlivých slovenských regiónov sa v odbornej literatúre spomína rozdelenie Slovenska na bohatý (severo) západ a chudobný (juho) východ, pričom región Šariša patrí práve do tej chudobnejšej časti.

Tabuľka 19: Subjekty podľa právnej formy v obci Široké

k 31.12.	Subjekty spolu	v tom: Právnické osoby			v tom: Fyzické osoby-podnikatelia			
		spolu	ziskové ¹	neziskové	spolu	živnostníci	SHR ²	SP ³
2010	278	38	21	17	240	233	3	4
2011	272	39	23	16	233	225	3	5
2012	269	44	27	17	225	215	3	7
2013	272	49	31	18	223	211	3	9
2014	292	76	56	20	216	205	3	8

¹Právnické osoby, vykonávajúce sústavnú činnosť za účelom dosiahnutia zisku, podnikajúce podľa obchodného zákonníka, príspevkové organizácie vytvárajúce zisk, spoločenstvá vlastníkov pozemkov

²Samostatne hospodáriaci roľníci

³Slobodné povolania (lekári, audítori, advokáti, komerční právnici...)

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Podnikateľské prostredie je závislé od živnostníkov a podnikov, pričom tieto sú hlavným zdrojom ekonomickej výkonnosti a tvorby nových pracovných miest. Podľa právnej formy v štruktúre podnikateľských subjektov v obci dominujú (prirodzene) živnostníci, ktorí tvoria približne 75 % podiel spomedzi všetkých podnikateľských právnych subjektov. Živnostníci sú fyzické osoby podnikajúce podľa zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov na základe živnostenského listu alebo koncesie. Vhodným ukazovateľom, vyjadrujúcim ochotu obyvateľov k samozamestnávaniu, je miera podnikateľskej aktivity, vyjadrená počtom živnostníkov na 1000 obyvateľov. V Širokom bola v roku 2014 zaznamenaná miera podnikateľskej aktivity na úrovni 83 živnostníkov na 1000 obyvateľov. Pre porovnanie, počet živnostníkov na 1000 obyvateľov sa v Slovenskej republike pohybuje okolo úrovne 70, v Bratislavskom kraji 100 (najviac medzi kraji), v Banskobystrickom kraji 60 (najmenej medzi kraji) a v Prešovskom kraji cca 90. V rámci okresov Slovenska sa hodnota tohto ukazovateľa pohybuje v rozmedzí od približne 40 živnostníkov na 1000 obyvateľov v najzaostalejších okresoch ako Revúca a Rimavská Sobota po cca 140 živnostníkov na 1000 obyvateľov v najrozvinutejších okresoch – teda v mestských okresoch Bratislavy. Možno teda konštatovať, že ochota obyvateľov Širokého k samozamestnávaniu (ochota podnikať) je na priemernej úrovni.

Poľnohospodárstvo, lesné a pozemkové hospodárstvo, priemysel

V štruktúre poľnohospodárskej pôdy v katastri obce dominuje orná pôda (813,9 ha), výraznejšiu plochu zaberajú aj trvalé trávne porasty (472,9 ha). V poľnohospodárskej výrobe majú teda vzhľadom k rozsiahlym plochám ornej pôdy a menším plochám trvalých trávnych porastov priaznivé podmienky tak rastlinná, ako aj živočíšna poľnohospodárska výroba. V obci hospodária 3 samostatne hospodáriaci roľníci, ktorí túto činnosť vykonávajú ako hlavný zdroj svojej obživy. V katastri obce hospodári aj jeden subjekt poľnohospodárskej veľkovýroby – PD Branisko. Toto poľnohospodárske družstvo hospodári okrem katastra Širokého aj v katastroch obcí Vítaz, Ovčie a Hrabkov. Venuje sa rastlinnej a živočíšnej výrobe, ako aj iným podnikateľským aktivitám (výroba pekárenských výrobkov, spracovanie mäsa a mäsových výrobkov, kovoobrábanie, zvaračské práce, pomocné stavebné práce a pod.). Je významným zamestnávateľom, zamestnáva okolo 120 pracovníkov.

Tabuľka 20: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2015; v ha)

Poľnohospodárska pôda						
orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	spolu
813,9	0,0	0,0	29,0	1,6	472,9	1 317,5
Nepoľnohospodárska pôda						
lesné pozemky	vodné plochy	zastavané plochy a nádvoría		ostatné plochy		spolu
1 058,0	35,1	133,4		34,9		1 261,4
Celková výmera územia						2 578,9

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Pomerne veľkú časť rozlohy katastrálneho územia obce (41 %; 1 058 ha) zaberajú lesné pozemky, takže tu existujú vhodné podmienky pre výkon poľovníctva. Poľovný revír obhospodaruje miestne Poľovnícke združenie Branisko, ktoré má sídlo v Širokom. Lesné a pozemkové hospodárstvo v katastri obce Široké realizuje viacero lesných a pozemkových spoločností, ktoré sú zapísané v Registri pozemkových spoločenstiev: Lesná spoločnosť Krajná dolina Široké, pozem. spol.; Lesné pozemkové spoločenstvo Ganzak Široké; Lesná spoločnosť Fizeho - Olšavský a spol. Široké, pozemkové spoločenstvo; Pozemkové spoločenstvo Uhliská; Lesná spoločnosť Madajská Široké, pozem. spol.; Pozemkové spoločenstvo Branisko so sídlom v obci Bijacovce; Pozemkové spoločenstvo URBARIAT SEDLIACKY; Pozemkové spoločenstvo Lesná spoločnosť STREDNÁ DOLINA; Lesná spoločnosť Imrejská Široké, pozem. spol.; Lesná spoločnosť Krescanko - Čuchran Široké, pozem. spol.

Dôležitým projektom z hľadiska tvorby podmienok pre rozvoj územia je projekt registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP), ktorý už bol v obci realizovaný v roku 2002. Aby sa však do budúcnosti vytvorili oveľa lepšie podmienky na potenciálny rozvoj územia, je nevyhnutné, aby sa v Širokom realizovala aj ďalšia etapa – Projekt pozemkových úprav. V rámci tohto projektu by došlo ku komasácii pozemkov a k sprehľadneniu a zjednodušeniu vlastníckych vzťahov k pozemkom, čo by bolo výrazným pozitívnym determinantom rozvoja územia (napr. pri rôznej výstavbe – budovanie cyklistických trás, príprava stavebných pozemkov a pod.).

V obci sa nachádza 1 významnejší podnik priemyselnej výroby s vyšším počtom zamestnancov – Zlatá studňa, s.r.o. Tento podnik sa zameriava na potravinársku výrobu – výroba a plnenie nealkoholických nápojov, minerálnych vôd, dočenských vôd, sirupov, limonád a pod. Okrem tohto podniku sa v obci nachádza aj kovovýroba Uličný.

Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú napr. poľnohospodárstvo (v ostatnom období najmä ekologické poľnohospodárstvo a agroturistika), priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Obec Široké leží relatívne ďaleko od najatraktívnejšieho turistického regiónu v rámci Slovenska – Tatier a tiež Slovenského raja (v zmysle – ťažko očakávať, že turista, ktorý by chcel navštíviť TANAP alebo Slovenský raj, by sa ubytoval práve v Širokom). Obec teda z hľadiska pritiažnutia turistov nemá veľmi výhodnú polohu, keďže významné oblasti cestovného ruchu v okolí – Tatranský národný park a Národný park Slovenský raj sú od obce značne vzdialené.

Bližšie k obci sú však niektoré významné kultúrohistorické pamiatky, ako napr. súbor kultúrnych pamiatok UNESCO pod názvom „Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia“, do ktorého patrí centrum mesta Levoča s Chrámom svätého Jakuba, dielom Majstra Pavla z Levoče, Radnicou, Thurzovým domom a ďalšími historickými stavbami na levočskom námestí, ďalej Spišský hrad, Spišská Kapitula, Spišské Podhradie a kostol sv. Ducha v Žehre. V Kežmarku sa nachádza ďalšia lokalita UNESCO - evanjelický drevený artikulárny kostol Najsvätejšej Trojice, patriaci do súboru Drevených chrámov v slovenskej časti Karpatského oblúka. Okrem pamiatok UNESCO sa v blízkom okolí Širokého

nachádzajú pamiatkové rezervácie v Spišskej Kapitule (komplex cirkevných budov), v Levoči (námestie), Kežmarku (hrad, mestské hradby, unikátne námestie, evanjelické lýceum a ďalšie stavby) alebo v Spišskej Sobotě (námestie).

Medzi lokalizačné predpoklady CR patria aj kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré taktiež prispievajú k atraktivite okolitého regiónu a významne zvyšujú jeho návštevnosť. Počas roka sa ich priamo v obci koná niekoľko (spomínáme ich pri kultúrno-spoločenskom živote v obci) a ďalšie sa konajú v okolí (napr. rôzne akcie na Spišskom hrade, v Levoči a pod.). Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu (prírodné aj umelo vytvorené) sú teda v okolitom regióne na priemernej úrovni.

Okrem lokalizačných predpokladov hrajú veľmi dôležitú úlohu v rámci rozvoja regiónu aj realizačné predpoklady cestovného ruchu, medzi ktoré patrí doprava a materiálno-technická základňa (stravovacie, ubytovacie a športovo-technické zariadenia, zariadenia služieb a obchodu a špeciálne zariadenia).

Dopravná infraštruktúra je v regióne na pomerne dobrej úrovni (cesty I., II. a III. triedy). V posledných rokoch prebehla rekonštrukcia mnohých ciest, mostov a chodníkov, čo zabezpečilo zvýšenú kvalitu cestných komunikácií v regióne. Dopravné spojenie s okolitými regiónmi je zabezpečené autobusovou a železničnou dopravou. Zo športovo-technických zariadení možno v blízkom okolí spomenúť a za najvýznamnejšie považovať najmä lyžiarske stredisko Krompachy – Plejsy. Ubytovacie kapacity sú v blízkom regióne reprezentované najmä miestnymi penziónmi a rekreačnými chatami s menším počtom postelí.

Lokalizačné predpoklady rozvoja CR priamo v katastri obce Široké však zatiaľ nie sú na vysokej úrovni. V obci je malá ponuka stravovacích a ubytovacích služieb pre turistov. To je pravdepodobne zapríčinené skutočnosťou, že turista sa radšej ubytuje priamo v obci (resp. v jej bezprostrednom okolí), ktorá má kvalitné lokalizačné a realizačné predpoklady CR (prítomnosť prírodných zaujímavostí, kultúrno-historických pamiatok, široká ponuka možností trávenia voľného času a pod.) a z tohto dôvodu je v Širokom vybudovaných málo ubytovacích a stravovacích kapacít. Výrazné zlepšenie ponuky trávenia voľného času však v Širokom prinesie dokončenie Obecného športového a oddychového centra, ktoré je naplánované na druhú polovicu roku 2017 a ktoré môže taktiež prispieť k rozvoju turizmu.

Z hľadiska prírodných predpokladov majú turisti v prírode v katastri obce a v jej bezprostrednom okolí možnosť najmä poľovania a hubárčenia. Realizačné predpoklady sú reprezentované menšími stravovacími a pohostinskými službami, ako aj obecnou športovou zónou (v roku 2016 vo výstavbe) a motokrosovou traťou. Z kultúrnych predpokladov sa v katastri obce nachádzajú dve Národné kultúrne pamiatky – Židovský cintorín a historický Hostinec a vozáreň.

Obec Široké teda nemá výhodnú polohu ani podmienky na rozvoj masového cestovného ruchu (keďže sa nachádza pomerne ďaleko od najnavštevovanejších lokalít CR na Slovensku a v jej katastri ani v bezprostrednom okolí nie sú žiadne prírodné ani kultúrohistorické predpoklady rozvoja). Jej silnú stránku však môže predstavovať OŠOC, ktoré po svojom dobudovaní má potenciál prispieť k rozvoju cestovného ruchu v obci. V nadväznosti na vyššie uvedené možno teda konštatovať, že cestovný ruch v obci pravdepodobne v blízkej budúcnosti nebude dôležitým odvetvím, ktoré by pre jej obyvateľov zabezpečovalo dostatok príjmov.

Finančná analýza

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V § 5 uvedeného zákona sú príjmy obce definované nasledovne:

- výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,

- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

V súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavuje viacročný rozpočet. Tento viacročný rozpočet predstavuje ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jej pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Prehľad majetku a zdrojov

Hodnota dlhodobého majetku obce Široké k 31.12.2015 bola 4 776 198,93 eur. V dlhodobom majetku je teda viazaných 81 % zdrojov obce. Jeho výrazne dominantnú zložku (4 311 802,34 eur) tvorí dlhodobý hmotný majetok v podobe pozemkov a najmä stavieb, pomerne významné zdroje má obec aj v dlhodobom finančnom majetku (463 365,59 eur) – v realizovateľných cenných papieroch a podieloch. Obežný majetok k 31.12.2015 predstavoval 1 103 661,35 eur.

Na konci roku 2015 obec evidovala pohľadávky v celkovej výške 45 120,20 eur, pričom celú sumu predstavovali pohľadávky krátkodobé. Celkové záväzky obce k uvedenému dátumu boli vo výške 229 266,59 eur. Krátkodobé záväzky (voči dodávateľom, zamestnancom, poisťovniam, daňovému úradu a pod.) boli k 31.12.2015 vo výške 32 707,89 eur, dlhodobé záväzky vo výške 130 138,70 eur.

Tabuľka 21: Bilancia aktív a pasív k 31.12.2015 (eur; netto)

AKTÍVA	5 880 860,06	PASÍVA	5 880 860,06
Neobežný majetok spolu	4 776 198,93	Vlastné imanie	5 085 890,98
Dlhodobý nehmotný majetok	1 031,00	Výsledok hospodárenia	5 085 890,98
Dlhodobý hmotný majetok	4 311 802,34	-minulé roky	4 758 569,31
Dlhodobý finančný majetok	463 365,59	-účtovné obdobie	327 321,67
Obežný majetok spolu	1 103 661,35	Záväzky súčet	229 266,59
Zásoby	706,96	Rezervy	0,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	39 720,69	Zúčtovanie medzi subjektmi VS	66 420,00
Pohľadávky	45 120,20	Záväzky	162 846,59
Finančné účty	1 018 113,50	Bankové úvery a ostatné	0,00
Časové rozlíšenie	999,78	Časové rozlíšenie	565 702,49

Zdroj: Súvaha k 31.12.2015

Analýza príjmov a výdavkov

Celkové príjmy obce v roku 2015 boli 1 199 585,09 eur. Dominantnú zložku tejto sumy predstavovali vlastné príjmy obce vo forme podielových daní vo výške 896 425,75 eur, výnosy z poplatkov mala

obec v roku 2015 vo výške 26 199,46 eur (spolu 922 625,21 eur). Významný profit mala obec aj z tržieb za vlastné výkony a tovar (predaj vlastných výrobkov a predaj služieb) – takmer 123 000 eur. Celkové výdavky obce v roku 2015 boli vo výške 871 931,91 eur. Najväčšiu časť tejto sumy tvorili osobné náklady (mzdy a odvody zamestnancov) vo výške 390 334,90 eur. Prevádzkové výdavky obce za spotrebované nákupy boli vo výške 147 253,50 eur a za spotrebované služby vo výške 155 326,13 eur. Tieto výdavky predstavujú finančné zdroje na bežný chod samosprávy, sú spotrebovávané bez toho, aby prinášali priamy efekt pre rozvoj obce. V roku 2015 dosiahla obec Široké kladný hospodársky výsledok vo výške 327 321,67 eur po zdanení. Z vyššie uvedeného vyplýva, že obec hospodári veľmi racionálne, z hľadiska príjmov sa nespolieha len na príjmy od štátu ale príjmy potrebné na rozvoj obce si zabezpečuje aj vlastnou podnikateľskou činnosťou.

Tabuľka 22: Náklady a výnosy v roku 2015

Náklady	eur
Spotrebované nákupy	147 253,50
Služby	155 326,13
Osobné náklady	390 334,90
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	739,44
Odpisy, rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	121 385,56
Finančné náklady	5 151,41
Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	51 740,97
Spolu	871 931,91
Výnosy	eur
Tržby za vlastné výkony a tovar	122 735,49
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	922 625,21
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	94 205,95
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	10 784,91
Finančné výnosy	1 745,59
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách zriadených obcou alebo VÚC	47 487,94
Spolu	1 199 585,09
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA po zdanení	327 321,67

Zdroj: Výkaz ziskov a strát obce Široké k 31.12.2015

Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

Dotazníkový prieskum názorov obyvateľstva bol realizovaný počas mesiaca november 2016, pričom obyvatelia mali na vyplnenie dotazníka 7 dní. Vyplnených bolo spolu 36 dotazníkov.

Formulár 5 (A3): Plánovací formulár prieskumu

Charakteristika prieskumu	Popis
Dôvody vykonania prieskumu	Zapojenie verejnosti do prípravy PHSR; tvorba partnerstva na miestnej úrovni; mobilizácia miestnej komunity a jej participácia na definovaní rozvojových priorít
Ciele prieskumu	Získať názory verejnosti na kvalitu života v obci z hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho hľadiska, zistiť jej spokojnosť s fungovaním obce a pomocou názorov obyvateľov definovať problémy a priority rozvoja obce
Spôsob realizácie	Riadiaci tím zostavil dotazník z obsahového hľadiska; tlačaná podoba dotazníka bola distribuovaná do domácností v obci
Finančné nároky	Priame náklady predstavujú náklady na tlač dotazníkov
Časové nároky	Zostavenie obsahovej štruktúry dotazníka – 1 deň; distribúcia do domácností a spätný zber – 1 týždeň; vyhodnotenie – 1 deň
Zodpovednosť za realizáciu	Zostavenie dotazníka – riadiaci tím; distribúcia a zber tlačenej verzie – obec; vyhodnotenie dotazníka – externý odborník

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

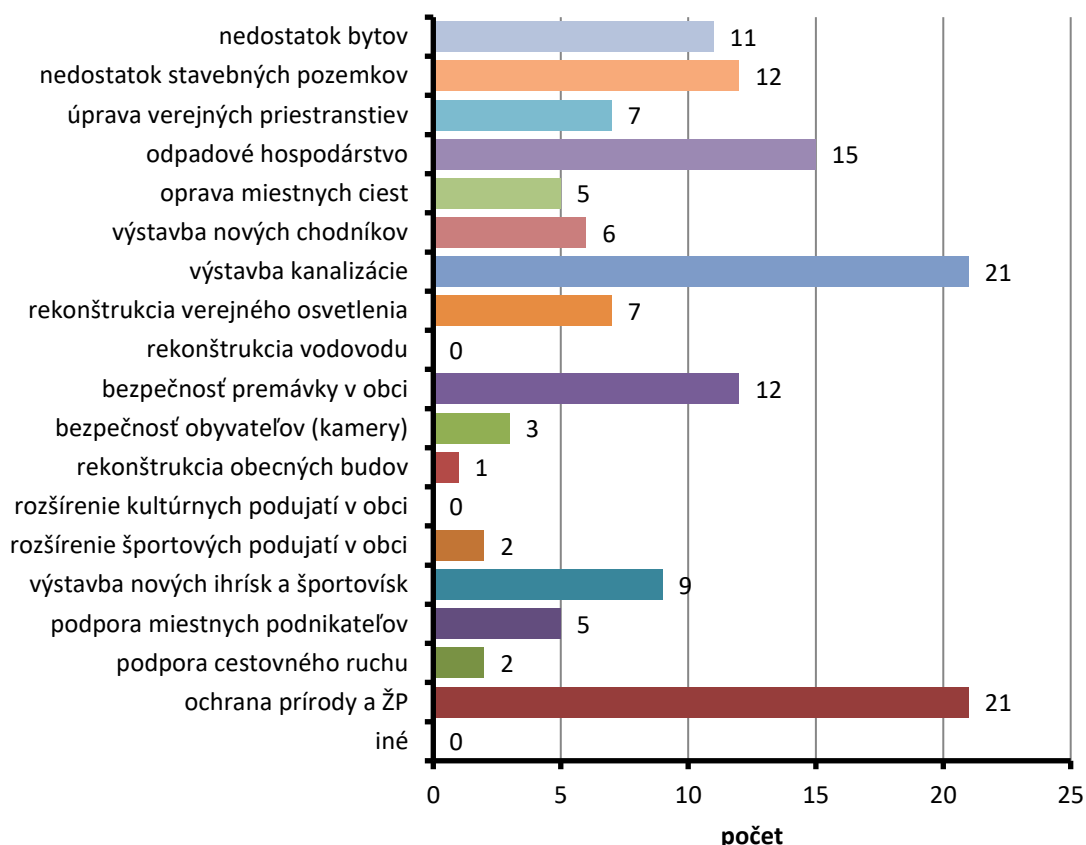
Súhrnné výsledky prieskumu

Z dôvodu nízkej návratnosti dotazníka je jeho výpovedná hodnota znížená a v žiadnom prípade nemôžu byť získané výsledky extrapolované na celú výskumnú vzorku, teda na všetkých obyvateľov obce. Majúc na zreteli uvedený fakt, súhrnné výsledky dotazníkového prieskumu sú nasledovné:

- **Oblasť, ktorá by sa mala riešiť prioritne** – obyvatelia sa mohli vyjadriť, čo by chceli v najbližšom období v obci riešiť prioritne. Vybrať si mohli z 18 navrhnutých oblastí, pričom podľa svojho uváženia mohli doplniť aj ďalšiu oblasť, na ktorú by sa mala obec podľa nich zamerať. Najvyššiu podporu zo všetkých navrhovaných oblastí získala výstavba kanalizácie a ochrana prírody a životného prostredia. Za tieto dve oblasti hlasovalo zhodne po 21 z 36 respondentov. Za nimi sa „umiestnilo“ riešenie odpadového hospodárstva. Žiaden obyvateľ nehlasoval za rekonštrukciu vodovodu a za rozšírenie kultúrnych podujatí v obci.

Graf 10: Prioritné oblasti rozvoja podľa odpovedí respondentov

Zdroj: vlastné spracovanie

- **Využitie priestoru, pozemku v obci** – k otázke identifikácie priestoru alebo pozemku, ktorý je nevyužitý, príp. využitý zle, sa vyjadrilo 28 respondentov. Z nich traja túto skutočnosť posúdiť nevedeli, 24 nevedelo o žiadnom takomto priestore a len 1 respondent priestor identifikovať vedel – ide o priestor za polyfunkčným domom. Uvedený respondent však neuviedol z akého dôvodu je tento priestor zle využitý a aké využitie tohto priestoru navrhuje.
- **Čo by sa malo v obci zlepšiť, príp. čo v nej chýba** – na túto otvorenú otázku mohli respondenti odpovedať ľubovoľne. V odpovediach sa vyskytlo 11 rôznych návrhov a odporúčaní, resp. problémov a oblastí, s ktorými je obyvateľstvo nespokojné. Ide o nasledovné odpovede:
  - a) návrhy, podnety s najvyššou podporou: najvyššiu podporu respondentov získala rekonštrukcia centrálnej časti obce a rozšírenie priestorov materskej školy (zhodne po 4 hlasy);
  - b) ostatné návrhy, podnety: po dva hlasy získala výstavba detského ihriska, zlepšenie triedenia odpadu v obci a vybudovanie parku, príp. rozšírenie zelene v obci. Ostatné návrhy sa v odpovediach vyskytli len raz. Ide o nasledovné odpovede: vybudovať novú jedáleň, postaviť novú telocvičňu, rekonštruovať verejné osvetlenie, postaviť novú hasičskú zbrojnicu, podporiť cestovný ruch (individuálnu turistiku, vystaviť cyklotrasu) a riešiť voľné pobežovanie psov po obci.

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Predchádzajúci PHSR mala obec spracovaný pod názvom *Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Široké na roky 2004-2015*. Program sa skladal z analytickej, strategickej a realizačnej časti. Strategická časť (pod názvom Akčný plán rozvoja) bola rozdelená na 13 prioritných oblastí: 1-Čistá obec, poľnohospodárstvo, vodné a lesné hospodárstvo; 2-Pamiatky; 3-Kultúra; 4-Vzdelanie; 5-Sociálna oblasť; 6-Bývanie; 7-Bezpečnosť občanov; 8-Doprava; 9-Zamestnanosť a podnikateľské prostredie; 10-Regionálna spolupráca; 11-Cestovný ruch; 12-Šport a oddych; 13-Angažovanosť občanov. V rámci týchto 13 prioritných oblastí bolo zadefinovaných až 161 aktivít rôzneho charakteru, pričom väčšina z nich bola úspešne splnená. Od roku 2004 obec Široké realizovala 11 významných projektov (z hľadiska množstva vynaložených finančných prostriedkov), pričom všetky tieto projekty boli investičné. Celkovo bolo týmito 11 projektmi doteraz (jeseň 2016) preinvestovaných 3 811 000 eur (čo je vzhľadom k počtu obyvateľov a k rozpočtu obce obrovská čiastka). Najvyššie investičné náklady z realizovaných projektov si vyžiadali projekty výstavby polyfunkčného objektu v centre obce a projekt výstavby OŠOC, zhodne po cca 1 200 000 eur (pričom OŠOC si na svoju dostavbu vyžaduje preinvestovať ešte cca 950 000 eur). V nadväznosti na uvedené možno konštatovať, že predchádzajú Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Široké bol realizovaný veľmi úspešne.

Formulár 6 (Ú6): Ex - post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR																		
v tis. EUR																		
č.	Názov investície - projektu	Číslo a názov aktivity v predchádzajúcom PHSR	Klasifikácia investície (stavby) - triedy	Rok začatia	Ukazovateľ	Cena podľa vykonávacieho projektu		Objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov							
				Rok dokončenia	Merná jednotka	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov	Z toho verejná investícia	Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Výstavba polyfunkčného objektu v centre obce		1274 – Ostatné budovy, i.n.	2010	postavené budovy	1 200,0												
				2010	počet			2010	1 200,0									
2	Rekonštrukcia Domu smútku		1272 - Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	2009	zrekonš. budovy	70,0												
				2009	počet			2009	70,0									

3	Rekonštrukcia a úprava chodníkov na cintoríne		2112 – Miestne komunikácie	2010	zrekonš. chodníky	153,0		2010-11	153,0										
				2011	počet														
4	Energetická úprava budovy KD a kancelárií		1220 – Budovy pre administratívu	2016	zrekonš. budovy	295,0		2016	295,0										
				2016	počet														
5	Zateplenie fasády budovy ZŠ (1/2) a rekonštrukci a strechy		1263 – Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	2016	zrekonš. budovy	120,0		2016	120,0										
				2016	počet														
6	Rekonštrukcia budovy výtvarného odboru ZŠ		1263 – Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	2016	zrekonš. budovy	38,0		2016	38,0										
				2016	počet														
7	Výstavba OŠOC		2411 – Športové ihriská	2014	postavené budovy	1 250,0		2014-16	1 250,0										
				2016	počet														
8	Rekonštrukcia polyfunkčného objektu Kamienok		1274 – Ostatné budovy, i.n.	2014	zrekonš. budovy	28,0		2014	28,0										
				2014	počet														
9	Výstavba inžinierskych sietí v IBV Hurka		2420 – Ostatné inžinierske stavby, i.n.	2011	Vybudované siete	77,0		2011	77,0										
				2011	súbor														
10	Výstavba chodníkov popri ceste III. triedy v smere na Víťaz		2112 – Miestne komunikácie	2004	vybud. chodníky	160,0		2004-10	160,0										
				2010	m														
11	Výstavba futbalového štadióna		2411 – Športové ihriská	2006	osadené kamery	420,0		2006	420,0	40,0								380,0	
				2006	počet														

Zdroj: MDVRR 2015, obecný úrad

Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Cieľom Ex – ante hodnotenia stavu projektovej pripravenosti investícií je analyzovať súčasný stav pripravenosti investičných zámerov a možnosti ich financovania z rôznych zdrojov. V nasledujúcom formulári sú uvedené len tie investičné zámery, na ktoré má obec v čase vypracovania tohto PHSR (jeseň 2016) už spracovanú príslušnú dokumentáciu. Súhrn všetkých investičných aj neinvestičných zámerov obce na nasledujúce obdobie je uvedený v ďalšej časti dokumentu (pozri najmä formuláre P1, P2, P3 a F2). Obec Široké má v čase vypracovania tohto PHSR pripravených 5 projektových dokumentácií, z toho 1 v hospodárskej oblasti a 4 v sociálnej oblasti.

Formulár 7 (A7): Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti investícií k termínu vypracovania nového PHSR (pipe_line)																		
v tis. EUR																		
por. č.	Politika - oblasť	Názov investície	Klasifikácia stavby - triedy	Rok začatia-plán	Technická príprava mesiac/rok	Cena podľa stavebného zámeru		Navrhovaný objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov							
				Rok dokončenia-plán	ÚR:	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov celkom	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samosp rávného kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje
					SP:													
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Hospodárska	Rekonštrukcia miestnych komunikácií pod školou	2112 – Miestne komunikácie	2022		115,0												
								2022	115,0	115,0								
				2022														
2	Sociálna	Prístavba a rekonštrukcia MŠ	1263 – Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	2017		319,0												
								2017	319,0	319,0								
				2017														
3	Sociálna	Výstavba telocvične pri ZŠ	1263 – Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	2018		650,0												
								2018	650,0	650,0								
				2018														

4		Úprava malého námestia vrátane kanalizácie	2420 – Ostatné inžinierske stavby, i.n.	2022		120,0													
								2022	120,0	120,0									
				2022															
5		Výstavba novej požiarnej zbrojnice	1274 – Ostatné budovy, i.n.	2017		370,0													
								2017	370,0	370,0									
				2017															

Zdroj: MDVRR 2015, obecný úrad

A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť. V makroregionálnej mierke je dôležitým činiteľom rozvoja obce európsky rozvojový koncept „Red octopus“, ktorý stanovuje hlavné rozvojové centrá Európy. Ide o tzv. „červenú chobotnicu“ (pomenovanie podľa tvaru tejto rozvojovej siete), ktorá spája najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja. Jedno z ramien „červenej chobotnice“ prechádza aj Slovenskom, avšak len jeho juhozápadnou časťou. Široké je teda od tohto ramena značne vzdialené.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá osídlenia pre Široké predstavujú mestá Prešov (1a. skupina centier osídlenia), Sabinov (3b. skupina centier osídlenia), Krompachy (4. skupina), Spišské Podhradie (4. skupina) a Spišské Vlachy (5. skupina).

Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železniciu rýchlostného typu,
- rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železniciu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
- rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Z pohľadu rozvoja územia Slovenska najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice (o. i.) severoslovenským dopravným koridorom cez Žilinu, Poprad a Prešov. Široké teda leží priamo na tejto osi, čo pre obec vytvára potenciál rôznych rozvojových impulzov jednak zo strany štátu voči tejto obci, ako aj zo strany súkromných investorov.

Veľmi dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je aj stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej priemet do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (čo pre Slovensko znamenalo roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom (tzv. „pokropením regiónov investíciami“, kde každá samospráva mala rovnaký prístup k týmto fondom). Od programovacieho obdobia 2007 - 2013 sa však už stratégia regionálnej politiky EÚ zmenila, keďže táto sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencieschopné a majú najväčší potenciál

rozvoja (týmto opatrením sa taktiež sledovalo posilnenie vonkajšej konkurencieschopnosti EÚ ako celku voči ostatným aktérom vo svetovom hospodárstve). Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia (teda do zaostalejších oblastí v ich okolí). Na Slovensku tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe Konceptie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu (niektoré mestá a obce v ich bezprostrednom zázemí), pričom najväčšia časť podpory zo štrukturálnych fondov smeruje práve do nich.

Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť prešovského okresu by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k tomuto regiónu (keď už nie priamo v ňom). Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava – Trnava – Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti Prešova smerovala len úplne minimálna časť investičnej pomoci vlády. Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti.

Spomínaná politika územnej podpory vo forme investičnej pomoci a množstvo ďalších faktorov (napr. faktor sídelnej hierarchie, faktor makropolohovej atraktivity, faktor veľkej dopravnej infraštruktúry, faktor historickej marginality, faktor depresnosti priľahlých prihraničných regiónov a pod.; Korec 2005) prispeli (a naďalej prispievajú) k veľmi nerovnovážnemu regionálnemu vývoju v rámci Slovenska, keď sa medzi jednotlivými jeho regiónmi vytvorili pomerne výrazné regionálne disparity. Vytvorila sa tak významná priestorová polarizácia spoločnosti s existenciou centier na strane jednej a periférií (vnútorných aj prihraničných periférnych regiónov) na strane druhej. V takomto periférnom regióne (z pohľadu celého Slovenska) leží aj obec Široké.

Členstvo obce v organizáciách a partnerská spolupráca

Obec Široké je členom 3 združení, ktoré vznikli za rôznym účelom, majú rôzne ciele a prostredníctvom ktorých sa obec snaží uplatňovať a presadzovať svoje záujmy:

- „Združenie obcí SEPAD“ – záujmové združenie, pôsobiace v oblasti odpadového hospodárstva. Združenie vzniklo v roku 2008, od tohto roku je jeho členom aj obec Široké. Sídlo združenia je v obci Fričovce;
- „Záujmové združenie právnických osôb KOMAD“ – záujmové združenie, pôsobiace taktiež v oblasti odpadového hospodárstva. Sídlo združenia je v obci Hendrichovce;
- Miestna akčná skupina (MAS) „Skala“ – verejno-súkromné partnerstvo rôznych organizácií (obcí, podnikov, podnikateľov, občianskych združení, neziskových organizácií a pod.), vytvorené za účelom zlepšovania kvality života v území združenia (územie obcí, ktoré sú členmi tohto združenia), posilnenia ekonomického prostredia, zhodnotenia kultúrneho a prírodného dedičstva a podpory trvalo udržateľného rozvoja.

Veľmi pozitívne možno hodnotiť aj skutočnosť, že obec sa aktívne zapája do partnerskej spolupráce s inými obcami. Takáto partnerská spolupráca obyčajne prináša množstvo výhod pre samosprávu z hľadiska možnosti inšpirácie ako aj možnosti konzultácie pri riešení spoločných (ale aj rozdielnych) problémov v jednotlivých partnerských obciach. Navyše, funkčná partnerská spolupráca sa častokrát spája aj s rôznymi kultúrno-spoločenskými, príp. športovými akciami pre obyvateľov partnerských obcí. Obec Široké rozvíja spoluprácu so 4 partnerskými obcami – so Starou Bystricou (Kysuce), Slovenskou Ľupčou (Horehronie) a s obcami Rudky (Ukrajina) a Brzyska (Poľsko).

Štrukturálne fondy v programovom období 2014-2020

Jednou z možných ciest získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií (okrem ďalších možných zdrojov) sú Európske štrukturálne a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto

európske štrukturálne a investičné fondy sú z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplňkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z EŠIF hlavným zdrojom financií, bez ktorého by len ťažko boli samosprávy schopné financovať svoje rozvojové investičné projekty. V programovom období EÚ 2014 – 2020 bude Slovensko čerpať európske štrukturálne a investičné fondy v rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a v rámci Cieľa Európska územná spolupráca. V rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti sa budú čerpať financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

- Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP),
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ),
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II),
- OP Výskum a inovácie (OP VaI),
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP),
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS),
- Technická pomoc,
- Program rozvoja vidieka,
- Rybné hospodárstvo.

V rámci Cieľa Európska územná spolupráca bude Slovensko čerpať financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

Programy cezhraničnej spolupráce

- SK – CZ 2014 – 2020,
- SK – AT 2014 – 2020,
- PL – SK 2014 – 2020,
- SK – HU 2014 – 2020,
- ENI HU – SK – RO – UA 2014 – 2020.

Programy nadnárodnej spolupráce

- Stredná Európa,
- ETC Dunaj.

Programy medziregionálnej spolupráce

- INTERREG,
- ESPON,
- INTERACT,
- URBACT.

Obec Široké bude môcť v rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti čerpať z EŠIF financie prostredníctvom základných operačných programov – Integrovaný regionálny operačný program OP IROP (ktorého realizátorom na území Prešovského kraja bude PSK prostredníctvom Regionálnej územnej stratégie PSK), OP Ľudské zdroje, OP Kvalita životného prostredia a OP Efektívna verejná správa. V rámci Cieľa Európska územná spolupráca sa obec bude môcť uchádzať o financie na realizáciu rozvojových aktivít cez Program cezhraničnej spolupráce PL – SK 2014 – 2020.

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Formulár 8 (A8): STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie	Zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Tá bola vypracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce a výsledkov dotazníkového prieskumu, vykonaného medzi obyvateľmi obce.

SWOT analýza

Formulár 9 (A10): SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> výborná poloha bezprostredne pri diaľnici poloha na hlavnej rozvojovej a urbanizačnej osi SR rast počtu obyvateľov veľmi priaznivý vývoj prirodzeného pohybu obyvateľov mierne pozitívny vývoj migračného pohybu obyvateľstva dobrá mezopoloha obce vo vzťahu k výške priemernej mzdy v okresoch východného Slovenska výrazne nižšia miera nezamestnanosti ako v okolitých regiónoch nízky podiel UoZ so základným vzdelaním výrazná podpora bývania v obci zo strany samosprávy – 4 lokality IBV a 14 obecných nájomných bytov aktivita obce na poli partnerskej spolupráce dobrá občianska vybavenosť, široká ponuka služieb a predajní v obci viacero zrekonštruovaných a novopostavených budov v obci aktivita obyvateľov vo folklórnych súboroch a ochotníckom divadle viacero kultúrno-spoločenských aktivít v obci počas roka kvalitne vybudovaná infraštruktúra športu – futbalový štadión, OŠOC (dokončenie 2017), motokrosová trať prítomnosť viacerých významných zamestnávateľov priamo v obci (Zlatá studňa, poľnohospodárske družstvo...) dobrá vzájomná spolupráca samosprávy s miestnymi podnikateľskými subjektmi vypracované projektové dokumentácie - aktivita a pripravenosť obce na získanie financií na realizáciu investičných akcií z externých zdrojov racionálne finančné hospodárenie obce, výrazná aktivita z hľadiska zabezpečenia vlastných príjmov 	<ul style="list-style-type: none"> niekoľko problémových úsekov v intraviláne obce z hľadiska ochrany pred povodňami finančne nákladné verejné osvetlenie zlá makropoloha obce vo vzťahu k výške priemernej mzdy v okresoch SR ako celku vysoký podiel UoZ v preddôchodkovom veku vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných UoZ nedobudovaná kanalizácia chýbajúce chodníky v niektorých častiach obce rozdobenosť pozemkov, zatiaľ nerealizovaný projekt pozemkových úprav viacero lokalít nezákonne uloženého odpadu v intraviláne obce
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> dostavba kanalizácie výstavba miestnych komunikácií v lokalitách IBV rekonštrukcia verejného osvetlenia výstavba bezdrôtového rozhlasu 	<ul style="list-style-type: none"> odliv mladých obyvateľov za prácou a bývaním starnutie obyvateľstva pomalé tempo prispôsobovania sa strednej a staršej generácie novým technológiám

<ul style="list-style-type: none"> • dostavba chýbajúcich chodníkov v obci • podpora cestovného ruchu • výstavba obecného kompostoviska • podpora rozvoja bývania • využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov • možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci AOTP (menšie obecné služby, regionálna zamestnanosť...) 	<ul style="list-style-type: none"> • nízka hladina miezd v regióne východného Slovenska, podporujúca emigráciu obyvateľstva • neustále zvyšovanie daňového zaťaženia podnikajúcich osôb zo strany vlády • nedostatok investorov, podnikateľských činností • konkurencia okolitých destinácií CR z hľadiska prilákania turistov • nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ • vysoká administratívna náročnosť pre získanie financií z EŠIF • neustále zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov (finančných, personálnych)
--	--

Zdroj: vlastné spracovanie

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- využitie geografickej polohy obce z hľadiska potenciálu pre rozvoj priemyslu a služieb
- významné príjmy obce z vlastnej činnosti, racionálne hospodárenie samosprávy
- aktivita obce na poli výstavby a rekonštrukcie obecných budov a objektov
- úspešnosť samosprávy v získavaní financií na realizáciu investičných projektov z externých zdrojov
- vybudovaná športová zóna v obci s potenciálom generovania príjmov
- podpora rozvoja bytovej výstavby
- podpora rozvoja poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a agroturistiky
- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva
- využitie zdrojov z EŠIF na realizáciu investičných a neinvestičných projektov.

Hlavné disparity rozvoja:

- emigrácia obyvateľstva – z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, a to najmä z dôvodu nižšej ponuky pracovných miest
- slabšia ponuka pracovných príležitostí v porovnaní s väčšími mestami – obec nedokáže vygenerovať dostatočný počet pracovných príležitostí pre svoje obyvateľstvo
- nezamestnanosť obyvateľstva – obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- rozdrobenosť pozemkov – extrémne limitujúci faktor rozvojových aktivít z dôvodu veľkej náročnosti z hľadiska vysporiadania vlastníckych vzťahov (napr. pre IBV, budovanie cyklotrás a pod.).

B-Strategická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj prognostické varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne, či už z hľadiska strednodobého alebo dlhodobého horizontu. Východiská pre prognózy budúceho vývoja sú prezentované v rôznych strategických dokumentoch národnej úrovne. Stratégia Európa 2020 predstavuje víziu európskeho sociálneho trhového hospodárstva v 21. storočí, definuje ciele, ktoré sa majú do roku 2020 naplniť a pre tieto ciele stanovuje aj ukazovatele na ich hodnotenie. Základom tejto stratégie sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority:

1. **Inteligentný rast** – vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii,
2. **Udržateľný rast** – podpora ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje,
3. **Inkluzívny rast** – podpora hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.

Stratégiu Európa 2020 aplikujú všetky členské štáty Európskej únie, teda aj Slovensko. Navyše, na podporu jej aplikácie a v záujme zlepšenia hospodárskej výkonnosti jednotlivých členských štátov vydáva Európska komisia pre tieto štáty rôzne odporúčania. Slovensko dostalo odporúčania na zlepšenie stavu v oblasti verejných financií, daní, trhu práce, vzdelávania a odbornej prípravy, sieťových odvetví, podnikateľského prostredia a efektívnosti verejnej správy. Stratégia Európa 2020 sa premieta aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska.

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Široké na roky 2016 – 2022 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Strategická vízia a strategický cieľ obce

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzeráť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Široké:

Obec Široké je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby.

Na dosiahnutie uvedenej strategickkej vízie bude potrebné naplniť strategický cieľ rozvoja obce Široké na roky 2016 – 2022. **Strategickým cieľom** rozvoja obce je

„vytvoriť podmienky pre zvyšovanie kvality života jej obyvateľov aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľaďovaní životného prostredia obce“.

Stratégia rozvoja

Cieľom strategickej časti programu je navrhnúť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorít a opatrení, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom.

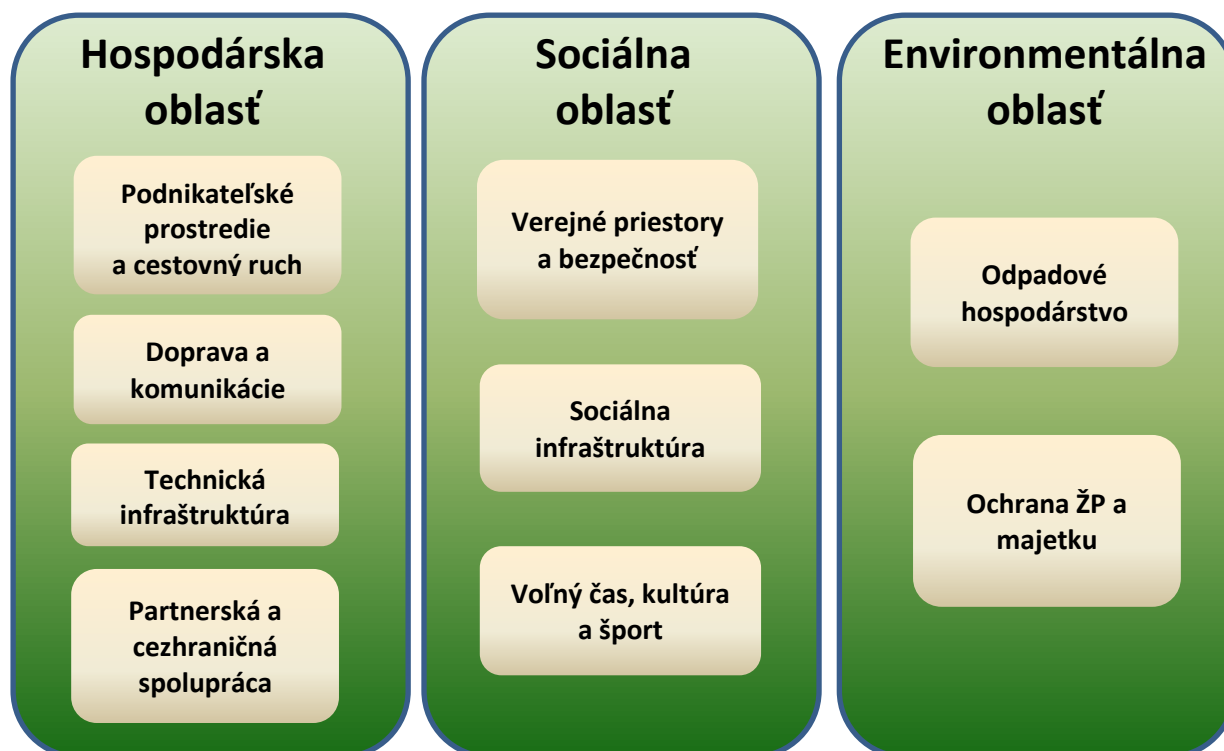
Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s aktualizovanou Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorá definuje hlavné faktory rozvoja slovenských regiónov, analyzuje regionálne disparity a prognózuje hospodársky vývoj v týchto regiónoch. Táto stratégia, spracovaná v súlade so stratégiou Európa 2020, definuje 5 prioritných oblastí na dosiahnutie cieľa – vytvoriť konkurencieschopnú, pracovné miesta vytvárajúcu a na poznatkoch založenú ekonomiku:

- PO 1 – Ľudské zdroje – zvýšenie kvality ľudského kapitálu,
- PO 2 – Ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť hospodárstva,
- PO 3 – Štrukturálne zmeny,
- PO 4 – Poznatkovo orientovaná ekonomika,
- PO 5 – Ochrana a tvorba životného prostredia.

Týchto 5 prioritných oblastí Národnej stratégie regionálneho rozvoja je premietnutých do navrhovaných priorít v stratégii rozvoja obce, pričom sú prispôbované podmienkam obecnej samosprávy tak, že PO 2 až PO 4 z Národnej stratégie RR sú v PHSR zjednotené do Prioritnej oblasti Hospodárska politika, PO 1 predstavuje v PHSR Prioritnú oblasť Sociálna politika a PO 5 predstavuje oblasť Environmentálna politika.

Pre naplnenie definovanej vízie si teda obec Široké stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

- A.) **Hospodárska oblasť** – táto prioritná oblasť pozostáva zo 4 priorít: podnikateľské prostredie a cestovný ruch (podpora malého a stredného podnikania, rozvoj poľnohospodárstva a lesníctva, podpora turistiky), doprava a komunikácie (rekonštrukcia a výstavba nových miestnych komunikácií), technická infraštruktúra (skvalitnenie technickej vybavenosti obce) a partnerská spolupráca (spolupráca s partnerskými obcami).
- B.) **Sociálna oblasť** – prioritná oblasť pozostávajúca z 3 rozvojových priorít: verejné priestory a bezpečnosť (úprava verejných priestranstiev a prevencia kriminality), sociálna infraštruktúra (rekonštrukcia a výstavba nových budov) a voľný čas, kultúra a šport (výstavba/rekonštrukcia športových a oddychových zariadení, podpora kultúrnych a športových podujatí a telies).
- C.) **Environmentálna oblasť** – tretia prioritná oblasť pozostáva z 2 rozvojových priorít: odpadové hospodárstvo (podpora zhodnocovania odpadov) a ochrana životného prostredia a majetku (budovanie protipovodňových opatrení prostredníctvom regulácie vodných tokov).

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorít, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení, projektov a aktivít, bude obec naplňovať definovanú strategickú víziu rozvoja. Splnením jednotlivých cieľov a stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 10 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov

Vízia			
„Obec Široké je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby“			
Strategický cieľ			
„vytvoriť podmienky na zvyšovanie kvality života jej obyvateľov aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľaďovaní životného prostredia obce“			
Prioritná oblasť	Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Globálny cieľ	Rozvíjať vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry	Podporovať skvalitňovanie občianskej vybavenosti a zabezpečovať pre obyvateľov dôstojné podmienky spoločenského vyžitia	Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie
Priority	<ul style="list-style-type: none"> podnikateľské prostredie a cestovný ruch doprava a komunikácie technická infraštruktúra partnerská spolupráca 	<ul style="list-style-type: none"> verejné priestory a bezpečnosť sociálna infraštruktúra voľný čas, kultúra a šport 	<ul style="list-style-type: none"> odpadové hospodárstvo ochrana ŽP a majetku
Opatrenia	1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov 1.2 Skvalitňovanie turistickej infraštruktúry 1.3 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry 1.4 Zlepšenie technickej vybavenosti obce 1.5 Skvalitnenie technickej obsluhy územia 1.6 Spolupráca s partnerskými obcami	2.1 Úprava verejných priestranstiev 2.2 Prevencia kriminality a zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov 2.3 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti 2.4 Skvalitnenie materiálo-technického vybavenia školských zariadení 2.5 Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času 2.6 Podpora spoločenského a kultúrneho života	3.1 Podpora zhodnocovania odpadov 3.2 Prevencia pred živelnými pohromami

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

C-Programová časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úroveň opatrení a aktivít. Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opatrenia, projekty a aktivity podľa prioritných oblastí

Všetky projekty a aktivity, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári. Konkrétne činnosti, ktoré samospráva plánuje realizovať formou projektového zámeru, sú v tomto aj v ďalších formulároch uvedené ako „**Projekt**“. Činnosti, ktoré sa neplánujú realizovať formou projektového zámeru, sú uvedené ako „**Aktivita**“.

Nie vždy bolo možné jednotlivé projekty alebo aktivity, ktoré samospráva plánuje realizovať, jednoznačne zatriediť pod konkrétne opatrenie a konkrétnu prioritu. Niektoré plánované projekty sa totižto svojím obsahom prelínajú a dotýkajú sa viacerých prioritných oblastí a priorit. V takýchto prípadoch bol plánovaný projekt alebo aktivita začlenený pod príslušné opatrenie podľa hlavného, najdôležitejšieho cieľa, na ktorý je ten-ktorý projekt zameraný. Takýmto spôsobom sa postupovalo pri projekte 2.1.2 Úprava malého námestia vrátane kanalizácie (hlavným cieľom je zrevitalizovať námestie a doplnkovou aktivitou je zároveň vybudovanie kanalizácie v tejto časti obce), a 3.2.1 Protipovodňové opatrenia - výstavba malej vodnej nádrže v lokalite Brodek (hlavným zámerom je ochrana obyvateľov pred povodňami a regulácia toku, doplnkovými aktivitami je vybudovanie malej vodnej elektrárne, zariadení na rekreáciu, zavlažovanie a pod.).

Formulár 11 (P1): Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

Prioritná oblasť 1 – HOSPODÁRSKA	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov	<p>Aktivita: 1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci</p> <ul style="list-style-type: none"> - príprava pozemkov, budov, priestorových a technických podmienok pre vznik nových služieb a rozvoj podnikateľských aktivít - prenájom obecných pozemkov a budov - podpora subjektov lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty - podpora poľnohospodárov a samostatne hospodáriacich roľníkov
1.2 Skvalitňovanie turistickej infraštruktúry	<p>Projekt: 1.2.1 Výstavba rozhľadne nad motokrosovou traťou</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie rozhľadne s výhľadom na panorámu okolitej krajiny
1.3 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry	<p>Projekt: 1.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií pod školou</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia asfaltového povrchu v intraviláne obce <p>Projekt: 1.3.2 Výstavba chodníkov okolo miestnych komunikácií po dokončení kanalizácie</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba chodníkov popri cestách

<p>1.4 Zlepšenie technickej vybavenosti obce</p>	<p>Projekt: 1.4.1 Zvýšenie kapacity obecného vodojemu Aktivita: - stavebno-technické úpravy obecného vodojemu, zabezpečenie dostatočného objemu pitnej vody</p> <p>Projekt: 1.4.2 Dostavba splaškovej kanalizácie Aktivita: - dobudovanie chýbajúcej splaškovej kanalizácie a prípojk k budovám</p> <p>Projekt: 1.4.3 Rekonštrukcia verejného osvetlenia Aktivita: - výmena starého verejného osvetlenia za energeticky úsporné LED osvetlenie</p> <p>Projekt: 1.4.4 Výstavba bezdrôtového rozhlasu Aktivita: - osadenie koncových bodov bezdrôtového rozhlasu - zabezpečenie technológie na obsluhu rozhlasu</p> <p>Projekt: 1.4.5 Výstavba fotovoltaičných elektrární na strechách obecných budov Aktivita: - výstavba príslušných komponentov fotovoltaičných elektrární - skvalitnenie energetického hospodárenia budov prostredníctvom obnoviteľných zdrojov energie</p>
<p>1.5 Skvalitnenie technickej obslužnosti územia</p>	<p>Projekt: 1.5.1 Výstavba hospodársko-obslužného dvora Aktivita: - výstavba krytej haly a areálu s dostatočnou priestorovou kapacitou na skladovanie a manipulovanie s obecnou technikou a zariadením</p>
<p>1.6 Spolupráca s partnerskými obcami</p>	<p>Aktivita: 1.6.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce - rozvoj spolupráce s partnerskými obcami/mestami</p>
<p>Prioritná oblasť 2 – SOCIÁLNA</p>	
<p>Opatrenie</p>	<p>Projekt/Aktivita</p>
<p>2.1 Úprava verejných priestranstiev</p>	<p>Projekt: 2.1.1 Revitalizácia centra obce Aktivita: - osadenie dlažby v centrálnej časti obce, výstavba fontány, úprava chodníkov - revitalizácia verejnej zelene</p> <p>Projekt: 2.1.2 Úprava malého námestia vrátane kanalizácie Aktivita: - osadenie dlažby, úprava chodníkov a komunikácií - dobudovanie kanalizácie v tejto časti obce</p> <p>Projekt: 2.1.3 Revitalizácia malých zelených plôch v intraviláne obce Aktivita: - revitalizácia verejnej zelene (trávniky, dreviny, kvetiny...)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - osadenie obecného mobiliáru (lavičky, zastávky, odpadkové koše, informačné tabule...)
2.2 Prevencia kriminality a zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov	<p>Projekt: 2.2.1 Rozšírenie kamerového systému</p> <p><i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - osadenie ďalších monitorovacích kamier v intraviláne obce za účelom prevencie kriminality
2.3 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti	<p>Projekt: 2.3.1 Výstavba novej požiarnej zbrojnice</p> <p><i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba budovy, prispôsobenie priestorov pre potreby DHZ - zabezpečenie interiérového vybavenia budovy
2.4 Skvalitnenie materiálo-technického vybavenia školských zariadení	<p>Projekt: 2.4.1 Dokončenie zateplenia budovy ZŠ a školských dielní</p> <p><i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zateplenie druhej polovice budovy školy, úprava fasády - zateplenie budovy školských dielní, úprava fasády <p>Projekt: 2.4.2 Výstavba telocvične pri ZŠ</p> <p><i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba novej telocvične na zabezpečenie vyučovacieho procesu v ZŠ a MŠ a na skvalitnenie ponuky športového vyžitia pre obyvateľov obce <p>Projekt: 2.4.3 Prístavba a rekonštrukcia MŠ</p> <p><i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozšírenie kapacít materskej školy, stavebno-technické úpravy existujúcich priestorov, skvalitnenie materiálo-technického vybavenia MŠ
2.5 Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času	<p>Projekt: 2.5.1 Výstavba Detského sveta</p> <p><i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba krytých priestorov na posedenie pre obyvateľov sprevádzajúcich deti - výstavba pieskoviska, preliezok, hojdačiek, šmýkačiek a ďalšieho podobného zariadenia pre deti - výstavba zariadení na zabezpečenie vzdelávania detí formou hier <p>Projekt: 2.5.2 Dokončenie obecného športového a oddychového centra</p> <p><i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - dobudovanie polyfunkčného relaxačno-športovo-oddychového objektu (výstavba športovej haly na realizáciu viacerých športov vrátane možnosti výstavby klziska, vybudovanie bowlingového centra, plavárne, relaxačnej zóny, posilňovne, squashových kurtov, bufetu, sociálnych zariadení...) <p>Projekt: 2.5.3 Výstavba oddychového centra na periférii obce</p> <p><i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie oddychového areálu

	<p>Projekt: 2.5.4 Výstavba multifunkčného ihriska</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba ihriska s umelým povrchom na realizáciu viacerých športov
2.6 Podpora spoločenského a kultúrneho života	<p>Aktivita: 2.6.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora kultúrnych podujatí - podpora športových podujatí - podpora miestnych kultúrnych a športových telies
Prioritná oblasť 3 – ENVIRONMENTÁLNA	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
3.1 Podpora zhodnocovania odpadov	<p>Projekt: 3.1.1 Výstavba obecného kompostoviska</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie kompostoviska na zabezpečenie zhodnocovania biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu pochádzajúceho z katastra obce <p>Projekt: 3.1.2 Obstaranie nádob na biologicky rozložiteľný komunálny odpad</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakúpenie domácich kompostérov - zakúpenie nádob na dočasné skladovanie BRKO pred jeho zhodnotením
3.2 Prevencia pred živelnými pohromami	<p>Projekt: 3.2.1 Protipovodňové opatrenia – výstavba malej vodnej nádrže v lokalite Brodek</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prehradenie toku Svinky za účelom realizácie protipovodňových opatrení – zachytenie prívalovej vlny pri výdatných dažďoch - výstavba malej vodnej elektrárne - výstavba doplnkových zariadení určených na rekreáciu - prispôsobenie územno-technických podmienok nádrže na účely zavlažovania v letnom období

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PHSR. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PHSR obce sú spracované v nasledujúcom formulári. Rozdelené sú do troch kategórií:

- ukazovatele výstupu – práce, tovary a služby, financované počas realizácie aktivít projektu,
- ukazovatele výsledku – okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, príp. služby poskytnuté cieľovej skupine,
- ukazovatele dopadu – dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu.

Východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PHSR obce boli stanovené ako nulové v roku 2016, cieľové hodnoty boli stanovené pre roky 2019 a 2022.

Formulár 12 (P2): Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí PHSR

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2016	2019	2022
Hospodárska oblasť						
Opatrenie 1.1. - Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov						
Výsledok	Podpora podnikateľa	OcÚ	počet	0	5	10
Opatrenie 1.2. - Skvalitňovanie turistickej infraštruktúry						
Výsledok	Vybudované rozhľadne	OcÚ	počet	0	0	1
Opatrenie 1.3. - Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry						
Výsledok	Zrekonštruované miestne komunikácie	OcÚ	m	0	0	800
Výsledok	Vybudované chodníky pre peších	OcÚ	m	0	0	3800
Opatrenie 1.4. - Zlepšenie technickej vybavenosti obce						
Výsledok	Zvýšená kapacita vodojemu	OcÚ	m³	0	0	15
Dopad	Pripojení obyvatelia na kanalizáciu	OcÚ, ŠÚSR	počet	0	1800	2500
Výsledok	Zrekonštruované body verejného osvetlenia	OcÚ	počet	0	300	300
Výsledok	Osadené koncové body rozhlasu	OcÚ	počet	0	0	50
Výsledok	Vybudované fotovoltaické elektrárne	OcÚ	počet	0	0	4
Opatrenie 1.5. - Skvalitnenie technickej obslužnosti územia						
Výsledok	Vybudované obslužné dvory	OcÚ	počet	0	1	1
Opatrenie 1.6. - Spolupráca s partnerskými obcami						
Výsledok	Podporené partnerské projekty	OcÚ	počet	0	2	2

Sociálna oblasť						
Opatrenie 2.1. - Úprava verejných priestranstiev						
Výsledok	Zrevitalizovaná plocha centra obce	OcÚ	ha	0	1	1
Výsledok	Zrevitalizovaná plocha malého námestia	OcÚ	ha	0	0	0,5
Výsledok	Zrevitalizované malé zelené plochy	OcÚ	ha	0	0	1,5
Opatrenie 2.2. - Prevencia kriminality a zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov						
Výsledok	Osadené ďalšie bezpečnostné kamery	OcÚ	počet	0	10	10
Opatrenie 2.3. - Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti						
Výsledok	Postavená nová budova požiarnej zbrojnice	OcÚ	počet	0	1	1
Opatrenie 2.4. - Skvalitnenie materiálno-technického vybavenia školských zariadení						
Výsledok	Zateplené budovy ZŠ a dielní	OcÚ	počet	0	2	2
Výsledok	Vybudované telocvične	OcÚ	počet	0	1	1
Výsledok	Zrekonštruované budovy MŠ	OcÚ	počet	0	1	1
Opatrenie 2.5. - Skvalitnenie ponuky športového využitia a trávenia voľného času						
Výsledok	Vybudovaný areál Detského sveta	OcÚ	počet	0	1	1
Výsledok	Vybudované OŠOC	OcÚ	počet	0	1	1
Výsledok	Vybudované oddychové centrum	OcÚ	počet	0	0	1
Výsledok	Vybudované multifunkčné ihriská	OcÚ	počet	0	1	1
Opatrenie 2.6. - Podpora spoločenského a kultúrneho života						
Výsledok	Podporené kultúrne podujatia	OcÚ	počet/rok	0	4	4
Výsledok	Podporené športové podujatia	OcÚ	počet/rok	0	2	2
Výsledok	Podporené miestne kultúrne a športové telesá	OcÚ	počet/rok	0	2	2
Environmentálna oblasť						
Opatrenie 3.1. - Podpora zhodnocovania odpadov						
Výsledok	Vybudované obecné kompostoviská	OcÚ	počet	0	1	1
Výsledok	Obstarané nádoby na BRKO	OcÚ	počet	0	0	400
Opatrenie 3.2. - Prevencia pred živelnými pohromami						
Výsledok	Dĺžka regulovaného toku Svinky vodnou nádržou	OcÚ	m	0	0	100

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

Súhrnný prehľad projektových zámerov na nasledujúce obdobie poskytuje Formulár P3.

Formulár 13 (P3): Súhrnný prehľad projektových zámerov obce

P. č.	Typ zámeru	Klasifikácia stavby	Zameranie projektu (názov vystihujúci zámer)	Oblasť, na ktorú je projektový zámer orientovaný		Ukazovatele výstupov		Stav pripravenosti projektového zámeru		Predpokladaný termín realizácie (od - do)	Predpokladané náklady (tis. eur)	Priorita zámeru		Spolupráca s partnerom pri realizácii	Realizácia projektu je viazaná na podmienku
				Oblasť	Kategória	Ukazovateľ / jednotka	Plánovaná hodnota	Stav	Iné			Priorita	Iné		
1	4	5	6	8	8a	9	9a	10	10a	11	12	13	13a	14	15
1	Neinvestičný		Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci	Zamestnanosť		podpora podnikateľa / počet	10		-	2016-2022	4,90 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
2	Investičný	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	Výstavba rozhľadne nad motokrosovou traťou	Cestovný ruch	Agroturistika	vybudované rozhľadne / počet	1	V štádiu úvah	-	2021	110,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
3	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Rekonštrukcia miestnych komunikácií pod školou	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD	dĺžka zrekon. asphalt. povrchu / m	800	Spracovaná projektová dokumentácia	-	2022	115,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
4	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Výstavba chodníkov okolo miestnych komunikácií po dokončení kanalizácie	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD	vybudované chodníky / m	3800	V štádiu úvah	-	2022	470,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
5	Investičný	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	Zvýšenie kapacity obecného vodojemu	Technická infraštruktúra	Rozvody elektriny, vody a plynu	zvýšená kapacita / m ³	15	V štádiu úvah	-	2021	230,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
6	Investičný	2223 - Miestne kanalizácie	Dostavba splaškovej kanalizácie	Technická infraštruktúra	Kanalizácia, čistiareň odpadových vôd	pripojení obyv. / počet	2500	Zámer je pokračovaním už realizovaného projektu	-	2016-2022	6 500,00 €	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie	-	N	N/A

7	Inves tičný	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	Rekonštrukcia verejného osvetlenia	Technická infraštrukt úra	Verejné osvetlenie	zrekonštr. svetelné body / počet	300	V štádiu úvah	-	2018	110,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
8	Inves tičný	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	Výstavba bezdrôtového rozhlasu	Technická infraštrukt úra	Obecný rozhlas	nové body rozhlasu / počet	50	V štádiu úvah	-	2020	35,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
9	Inves tičný	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	Výstavba fotovoltaických elektrární na strechách obecných budov	Životné prostredie	Obnoviteľné zdroje energie	elektrárne na strechách budov / počet	4	V štádiu úvah	-	2020	120,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
10	Inves tičný	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	Výstavba hospodársko- obslužného dvora	Technická infraštrukt úra		vybudované dvory / počet	1	V štádiu úvah	-	2019	180,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
11	Nein vesti čný		Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce	Cestovný ruch		podporené partnerské projekty	2	Zámer je pokračovaním už realizovaného projektu	-	2016-2022	14,00 €	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie	-	A	N/A
12	Inves tičný	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	Revitalizácia centra obce	Sociálna infraštrukt úra	Verejné priestranstvá	zrekonšt. plochy verejných priestr. / ha	1	V štádiu úvah	-	2019	290,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
13	Inves tičný	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	Úprava malého námestia vrátane kanalizácie	Sociálna infraštrukt úra	Verejné priestranstvá	zrekonšt. plochy verejných priestr. / ha	0,5	Spracovaná projektová dokumentácia	-	2022	120,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A

14	Inves tičný	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	Revitalizácia malých zelených plôch v intraviláne obce	Životné prostredie	Verejná zeleň	zrekonšt. plochy verejnej zelene / ha	1,5	V štádiu úvah	-	2020	55,00 €	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie	-	N	N/A
15	Inves tičný	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	Rozšírenie kamerového systému	Sociálna infraštrukt úra	Bezpečnosť	osadené kamery / počet	10	Zámer je pokračovaním už realizovaného projektu	-	2019	22,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
16	Inves tičný	1274 - Ostatné budovy, i.n.	Výstavba novej požiarnej zbrojnice	Sociálna infraštrukt úra	Občianska vybavenosť	vybudované objekty/ počet	1	Spracovaná projektová dokumentácia	-	2017	370,00 €		-	N	N/A
17	Inves tičný	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	Dokončenie zateplenia budovy ZŠ a školských dielní	Sociálna infraštrukt úra	Školstvo	zateplené objekty/ počet	2	V štádiu úvah	-	2018	65,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
18	Inves tičný	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	Výstavba telocvične pri ZŠ	Sociálna infraštrukt úra	Školstvo	vybudované objekty/ počet	1	Spracovaná projektová dokumentácia	-	2018	650,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
19	Inves tičný	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	Prístavba a rekonštrukcia MŠ	Sociálna infraštrukt úra	Školstvo	zrekonštr. objekty/ počet	1	Spracovaná projektová dokumentácia	-	2017	319,00 €	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie	-	N	N/A
20	Inves tičný	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	Výstavba Detského sveta	Sociálna infraštrukt úra	Šport, voľný čas	vybudované objekty/ počet	1	V štádiu úvah	-	2016-2018	250,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
21	Inves tičný	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	Dokončenie obecného športového a oddychového centra	Sociálna infraštrukt úra	Šport, voľný čas	vybudované objekty/ počet	1	Zámer je pokračovaním už realizovaného projektu	-	2019	950,00 €	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie	-	N	N/A

22	Inves tičný	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	Výstavba oddychového centra na periférii obce	Sociálna infraštrukt úra	Šport, voľný čas	vybudované objekty/ počet	1	V štádiu úvah	-	2020	170,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
23	Inves tičný	2411 - Športové ihriská	Výstavba multifunkčného ihriska	Sociálna infraštrukt úra	Šport, voľný čas	vybudované ihriská/ počet	1	V štádiu úvah	-	2018	65,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
24	Nein vesti čný		Podpora kultúrnych a športových podujatí			podporené podujatia za rok / počet	8		-	2016-2022	14,00 €	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie	-	A	N/A
25	Inves tičný	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	Výstavba obecného kompostoviska	Životné prostredie	Zhodnocovan ie odpadu	vybudované objekty/ počet	1	V štádiu úvah	-	2018	45,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
26	Nein vesti čný		Obstaranie nádob na biologicky rozložiteľný komunálny odpad	Životné prostredie	Zhodnocovan ie odpadu	obstarané nádoby / počet	400	V štádiu úvah	-	2018	60,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
27	Inves tičný	2152 - Priehrady	Protipovodňové opatrenia - výstavba malej vodnej nádrže v lokalite Brodek	Životné prostredie	Prevencia pred prírodnými nešťastiami	dĺžka regul. toku / m	100	V štádiu úvah	-	2021	250,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

D-Realizačná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- akčný plán,
- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR.

Akčný plán obce

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania.

Formulár 14 (R1): Akčný plán

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie (tis. eur)
HOSPODÁRSKA OBLASŤ			
1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov			
Aktivita: 1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci	od 2016 priebežne	obec	4,90
1.2 Skvalitňovanie turistickej infraštruktúry			
Projekt: 1.2.1 Výstavba rozhľadne nad motokrosovou traťou	2021	Obec, Cross team Široké	110,00
1.3 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry			
Projekt: 1.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií pod školou	2022	obec	115,00
Projekt: 1.3.2 Výstavba chodníkov okolo miestnych komunikácií po dokončení kanalizácie	2022	obec	470,00
1.4 Zlepšenie technickej vybavenosti obce			
Projekt: 1.4.1 Zvýšenie kapacity obecného vodojemu	2021	obec	230,00
Projekt: 1.4.2 Dostavba splaškovej kanalizácie	2016-2022	obec	6500,00
Projekt: 1.4.3 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2018	obec	110,00
Projekt: 1.4.4 Výstavba bezdrôtového rozhlasu	2020	obec	35,00
Projekt: 1.4.5 Výstavba fotovoltaických elektrární na strechách obecných budov	2020	obec	120,00
1.5 Skvalitnenie technickej obslužnosti územia			
Projekt: 1.5.1 Výstavba hospodársko-obslužného dvora	2019	obec	180,00
1.6 Spolupráca partnerskými obcami			
Aktivita: 1.6.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce	od 2016 priebežne	obec	14,00
SOCIÁLNA OBLASŤ			
2.1 Úprava verejných priestranstiev			
Projekt: 2.1.1 Revitalizácia centra obce	2019	obec	290,00

Projekt: 2.1.2 Úprava malého námestia vrátane kanalizácie	2022	obec	120,00
Projekt: 2.1.3 Revitalizácia malých zelených plôch v intraviláne obce	2020	obec	55,00
2.2 Prevencia kriminality a zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov			
Projekt: 2.2.1 Rozšírenie kamerového systému	2019	obec	22,00
2.3 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti			
Projekt: 2.3.1 Výstavba novej požiarnej zbrojnice	2017	Obec, DHZ	370,00
2.4 Skvalitnenie materiálno-technického vybavenia školských zariadení			
Projekt: 2.4.1 Dokončenie zateplenia budovy ZŠ a školských dielní	2018	obec, škola	65,00
Projekt: 2.4.2 Výstavba telocvične pri ZŠ	2018	obec, škola	650,00
Projekt: 2.4.3 Prístavba a rekonštrukcia MŠ	2017	obec, škola	319,00
2.5 Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času			
Projekt: 2.5.1 Výstavba Detského sveta	2016-2018	obec	250,00
Projekt: 2.5.2 Dokončenie obecného športového a oddychového centra	2019	obec	950,00
Projekt: 2.5.3 Výstavba oddychového centra na periférii obce	2020	obec	170,00
Projekt: 2.5.4 Výstavba multifunkčného ihriska	2018	obec	65,00
2.6 Podpora spoločenského a kultúrneho života			
Aktivita: 2.6.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí	od 2016 priebežne	obec	14,00
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ			
3.1 Podpora zhodnocovania odpadov			
Projekt: 3.1.1 Výstavba obecného kompostoviska	2018	obec	45,00
Projekt: 3.1.2 Obstaranie nádob na biologicky rozložiteľný komunálny odpad	2018	obec	60,00
3.2 Prevencia pred živelnými pohromami			
Projekt: 3.2.1 Protipovodňové opatrenia – výstavba malej vodnej nádrže v lokalite Brodek	2021	obec	250,00

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR

Partnermi pri realizácii PHSR sú najmä obyvatelia obce. V úvodnej fáze prípravy dokumentu bol vypracovaný dotazník, ktorý bol samosprávou distribuovaný do domácností. Obyvatelia boli aj takto prizvaní do procesu spracovania PHSR.

Vypracovaním a schválením tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto projekty/aktivity uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projekty/aktivity bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi, príp. špecializovanými firmami.

V systéme riadenia a implementácie PHSR je **Riadiacim orgánom** na úrovni obce obecný úrad prostredníctvom starostu obce. Ten zodpovedá za systém riadenia PHSR, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Obecné zastupiteľstvo plní úlohu **Monitorovacieho výboru**. **Orgánom auditu** je hlavný kontrolór a príslušná komisia OcZ, ak je zriadená. Funkciu **Platobného orgánu** vykonáva ekonomické oddelenie OcÚ a príslušné oddelenia OcÚ plnia funkciu

Sprostredkovateľského orgánu. PHSR ako aj všetky jeho zmeny a doplnky schvaľuje obecné zastupiteľstvo (Inštitút priestorového plánovania, 2016).

Administratívne zabezpečenie realizácie tohto programu je teda nevyhnutnou podmienkou jeho plnenia. Realizácia si však bude vyžadovať pravidelnú systematickú prácu. Z tohto dôvodu sa odporúča zriadiť pri obecnom zastupiteľstve komisiu strategického rozvoja. Táto komisia by vystupovala ako poradný orgán, ktorého úlohou by bolo vypracovať a posúdiť Správu o realizácii PHSR, stav finančného čerpania prostriedkov, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHSR a zúčastňovať sa dôležitých stretnutí, týkajúcich sa rozvoja obce. V prípade potreby by táto komisia mala za úlohu prehodnotiť plán na ďalšie obdobie, eventuálne doplniť úlohy a opatrenia, ktoré neboli uvedené v tomto programe a pod.

Samospráva tak bude raz ročne získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PHSR berie na vedomie návrh strategickú časť dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR budú, či už z dôvodu povinného informovania a publicity (najmä pri projektoch financovaných z EŠIF) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami pri príprave a realizácii projektov, rôzne formy komunikácie. V prípade realizácie projektov z EŠIF budú v záujme informovania verejnosti osadené informačné tabule, príp. budú organizované úvodné a záverečné konferencie, semináre, workshopy, rôzne informačné stretnutia a pod.

V podmienkach obce prebieha komunikácia predovšetkým osobným stykom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami. Významným komunikačným kanálom najmä pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľstva je webová stránka obce. Staršie vekové kategórie uprednostňujú najmä obecný rozhlas, úradnú tabuľu a osobné podanie. Ďalším nástrojom komunikácie budú pozvánky na priamu účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Prostredníctvom uvedených komunikačných kanálov bude až do ukončenia platnosti PHSR prebiehať neustála komunikácia s obyvateľmi týkajúca sa realizácie tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií o reálnom plnení PHSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dôsledkom dobrého nastavenia systému monitorovania a hodnotenia bude prípadná zmena spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Ako už bolo spomenuté vyššie, samospráva bude raz ročne (do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu, kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia.

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa teda bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Tento proces bude vychádzať z údajov uvedených vo Formulári P2 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu. Výstupom monitorovania PHSR bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorej súčasťou môže byť aj prípadná monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v rámci implementácie projektov z EŠIF. Za prípravu monitorovacej správy konkrétného projektu bude zodpovedať jeho garant podľa povahy projektu. Za prípravu monitorovacej správy

PHSR bude zodpovedať samospráva obce – či už prostredníctvom starostu obce, hlavného kontrolóra, poslancov, zriadenej komisie strategického rozvoja, zamestnancov obecného úradu, príp. inej poverenej osoby.

Formulár 15 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2016 - 2022		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2018	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PHSR	2017	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2016-2022	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

E-Finančná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Indikatívny finančný plán

Výška potrebných finančných prostriedkov je v tomto PHSR uvedená pri jednotlivých projektoch a opatreniach. Uvedené sumy sú stanovené odhadom, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť predpokladanú sumu, potrebnú na realizáciu projektu. Navyše, táto suma sa ešte mení po realizácii verejného obstarávania. Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projekty/aktivity sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia.

Potenciálne zdroje, ktoré sa samospráva môže snažiť získať na realizáciu opatrení a aktivít uvedených v tomto PHSR, sú najmä:

- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov (napr. Environmentálny fond, ŠFRB),
- financovanie z národných projektov (napr. úrady práce, soc. vecí a rodiny - AOTP),
- rozpočet samosprávneho kraja,
- európske štrukturálne a investičné fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR,
- Svetová banka,
- sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora a pod.,
- vlastné zdroje (rozpočet obce).

Celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej doby platnosti schváleného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je Indikatívny rozpočet – sumarizácia.

Formulár 16 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia

Oblasť	rok							Spolu (tis. eur)
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Hospodár-ska	802,70	952,70	1 062,70	1 132,70	1 107,70	1 292,70	1 537,70	7 888,90
Sociálna	52,00	791,00	882,00	1 264,00	227,00	2,00	122,00	3 340,00
Environ-mentálna	0,00	0,00	105,00	0,00	0,00	250,00	0,00	355,00
SPOLU (tis. eur)	854,70	1 743,70	2 049,70	2 396,70	1 334,70	1 544,70	1 659,70	11 583,90

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Model viaczdrojového financovania a finančný rámec

Financovanie jednotlivých projektov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa tak bude opierať o zdroje obce, o národné zdroje, o zdroje z EŠIF, VÚC, o súkromné a ďalšie zdroje.

Intervenčná matica predstavuje odhad objemu potrebných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektových zámerov. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie a vychádzať bude najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár 17 (F5): Model viaczdrojového financovania - intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie (tis. eur)								
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje	iné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu		
Opatrenie 1.1	4,90				4,90	4,90		
Opatrenie 1.2	110,00	93,50	11,00		5,50	110,00		
Opatrenie 1.3	585,00	399,50	47,00		138,50	585,00		
Opatrenie 1.4	6 995,00	5 945,75	699,50		349,75	6 995,00		
Opatrenie 1.5	180,00	153,00	18,00		9,00	180,00		
Opatrenie 1.6	14,00				14,00	14,00		
Opatrenie 2.1	465,00	395,25	46,50		23,25	465,00		
Opatrenie 2.2	22,00	18,70	2,20		1,10	22,00		
Opatrenie 2.3	370,00				370,00	370,00		
Opatrenie 2.4	1 034,00	823,65	96,90		113,45	1 034,00		
Opatrenie 2.5	1 435,00	357,00	80,00		998,00	1 435,00		
Opatrenie 2.6	14,00				14,00	14,00		
Opatrenie 3.1	105,00		99,75		5,25	105,00		
Opatrenie 3.2	250,00	212,50	25,00		12,50	250,00		
SPOLU	11 583,90	8 398,85	1 125,85		2 059,20	11 583,90		

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Finančný rámec na realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít je formulárom s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia, projekty a aktivity PHSR na celé jeho obdobie. Obsahuje podrobné členenie predpokladaných finančných zdrojov, potrebných na realizáciu jednotlivých projektov.

Formulár 18 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR

Číslo opatrenia	Kód a názov projektu/aktivity	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ- výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu (tis. eur)	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
				rok			Národné celkom	EÚ (EŠIF) celkom				
					a=b+c+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
I. Hospodárska politika					7 888,90 €	7 888,90 €	1 297,15 €	6 591,75 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 1.1	1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci		10 podporených podnikateľov	2016-2022	4,90 €	4,90 €	4,90 €					
Opat. 1.2	1.2.1 Výstavba rozhľadne nad motokrosovou traťou	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	vybudované rozhľadne	2021	110,00 €	110,00 €	16,50 €	93,50 €				
Opat. 1.3	1.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií pod školou	2112 - Miestne komunikácie	800 m zrekonštr. komunikácií	2022	115,00 €	115,00 €	115,00 €					
	1.3.2 Výstavba chodníkov okolo miestnych komunikácií po dokončení kanalizácie	2112 - Miestne komunikácie	3 800 m vybudovaných chodníkov	2022	470,00 €	470,00 €	70,50 €	399,50 €				
Opat. 1.4	1.4.1 Zvýšenie kapacity obecného vodojemu	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	vyššia kapacita vodojemu	2021	230,00 €	230,00 €	34,50 €	195,50 €				
	1.4.2 Dostavba splaškovej kanalizácie	2223 - Miestne kanalizácie	2500 obyvateľov pripojených na kanal. a ČOV	2016-2022	6 500,00 €	6 500,00 €	975,00 €	5 525,00 €				

	1.4.3 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	300 zrekonštr. bodov VO	2018	110,00 €	110,00 €	16,50 €	93,50 €				
	1.4.4 Výstavba bezdrôtového rozhlasu	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	50 nových bodov rozhlasu	2020	35,00 €	35,00 €	5,25 €	29,75 €				
	1.4.5 Výstavba fotovoltaických elektrární na strechách obecných budov	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	zriadené 4 fotovolta. elektrárne	2020	120,00 €	120,00 €	18,00 €	102,00 €				
Opat. 1.5	1.5.1 Výstavba hospodársko-obslužného dvora	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	vybudovaný dvor technickej obslužnosti	2019	180,00 €	180,00 €	27,00 €	153,00 €				
Opat. 1.6	1.6.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce		2 podporené partnerské projekty ročne	2016-2022	14,00 €	14,00 €	14,00 €					
II. Sociálna politika					3 340,00 €	3 340,00 €	1 745,40 €	1 594,60 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 2.1	2.1.1 Revitalizácia centra obce	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	revitalizované verejné priestranstvá	2019	290,00 €	290,00 €	43,50 €	246,50 €				
	2.1.2 Úprava malého námestia vrátne kanalizácie	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	revitalizované verejné priestranstvá	2022	120,00 €	120,00 €	18,00 €	102,00 €				
	2.1.3 Revitalizácia malých zelených plôch v intraviláne obce	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	revitalizované verejné priestranstvá	2020	55,00 €	55,00 €	8,25 €	46,75 €				
Opat. 2.2	2.2.1 Rozšírenie kamerového systému	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	10 osadených kamier	2019	22,00 €	22,00 €	3,30 €	18,70 €				

Opat. 2.3	2.3.1 Výstavba novej požiarnej zbrojnice	1274 - Ostatné budovy, i.n.	vybudované objekty	2017	370,00 €	370,00 €	370,00 €					
Opat. 2.4	2.4.1 Dokončenie zateplenia budovy ZŠ a školských dielní	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	zateplené objekty	2018	65,00 €	65,00 €	65,00 €					
	2.4.2 Výstavba telocvične pri ZŠ	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	vybudované objekty	2018	650,00 €	650,00 €	97,50 €	552,50 €				
	2.4.3 Prístavba a rekonštrukcia MŠ	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	zrekonštr. objekty	2017	319,00 €	319,00 €	47,85 €	271,15 €				
Opat. 2.5	2.5.1 Výstavba Detského sveta	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	vybudované objekty	2016-2018	250,00 €	250,00 €	37,50 €	212,50 €				
	2.5.2 Dokončenie obecného športového a oddychového centra	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	vybudované objekty	2019	950,00 €	950,00 €	950,00 €					
	2.5.3 Výstavba oddychového centra na periférii obce	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	vybudované objekty	2020	170,00 €	170,00 €	25,50 €	144,50 €				
	2.5.4 Výstavba multifunkčného ihriska	2411 - Športové ihriská	vybudované ihriská	2018	65,00 €	65,00 €	65,00 €					
Opat. 2.6	2.6.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí		podporené miestne kultúrne a športové podujatia a telesá	2016-2022	14,00 €	14,00 €	14,00 €					
III. Environmentálna politika					355,00 €	355,00 €	142,50 €	212,50 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 3.1	3.1.1 Výstavba obecného kompostoviska	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	vybudované objekty	2018	45,00 €	45,00 €	45,00 €					

	3.1.2 Obstaranie nádob na biologicky rozložiteľný komunálny odpad		400 obstaraných nádob	2018	60,00 €	60,00 €	60,00 €					
Opat. 3.2	3.2.1 Protipovodňové opatrenia – výstavba malej vodnej nádrže v lokalite Brodek	2152 - Priebrady	100 m regulovaného toku	2021	250,00 €	250,00 €	37,50 €	212,50 €				
Celkom					11 583,90 €	11 583,90 €	3 185,05 €	8 398,85 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

System hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PHSR bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zámerov obecným zastupiteľstvom. Pri výbere projektov bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska alebo vo vzťahu k rozvoju obce.

Nasledujúca hodnotiacia tabuľka pre výber projektov je upravená pre potreby obce. Najvyššiu prioritu (úroveň dôležitosti) majú projekty, ktorých realizácia vyplýva priamo z legislatívy a projekty, ktoré budú riešiť výrazne naliehavú havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Kategória s vysokou prioritou zahŕňa projekty s oporou vo VZN obce, projekty Miestnej akčnej skupiny, oblastnej organizácie cestovného ruchu, projekty s vydaným právoplatným stavebným povolením (príp. aj projekty s ukončeným procesom verejného obstarávania), projekty, na ktoré sa dajú získať zdroje z EŠIF a/alebo ich realizácia je zároveň nutná pre rozvoj obce a projekty, ktoré majú vysokú podporu u obyvateľstva. Kategória so strednou úrovňou dôležitosti obsahuje tie projekty, ktoré majú možnosť byť spolufinancované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a/alebo ich realizácia je zároveň vhodná pre rozvoj obce. Kategóriu 4 a 5 predstavujú projekty nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez spracovania prvotných analýz, projektovej dokumentácie, stavebného povolenia a pod.).

Formulár 19 (F3): Hodnotiacia tabuľka pre výber projektov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium (podmienky pre zaradenie do úrovne dôležitosti)	Projekt/Aktivita
1	Najvyššia	a) projekty vyplývajúce zo zákona alebo legislatívy EÚ b) projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu	3.1.2;
2	Vysoká	a) projekty s oporou vo VZN obce b) projekty s právoplatným stavebným povolením c) projekty MAS d) projekty OOCR e) projekty miestnych rozvojových organizácií f) projekty s vysokou podporou obyvateľov g) projekty s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty, ktorých realizácia je pre rozvoj obce nutná	1.4.2; 2.1.1; 2.3.1; 2.4.1; 2.4.3; 2.5.2; 2.6.1; 3.1.1;
3	Stredná	projekty s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty, ktorých realizácia je pre rozvoj obce vhodná	1.2.1; 1.3.1; 1.3.2; 1.4.1; 1.4.3; 1.4.5; 1.5.1; 1.6.1; 2.1.2; 2.4.2; 2.5.1; 2.5.4; 3.2.1;
4	Nízka	projekty v štádiu zámerov / úvah	1.1.1; 1.4.4; 2.1.3; 2.2.1; 2.5.3;
5	Najnižšia	ostatné	

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Záver

Formulár 20 (Z1): Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<p><u>Názov dokumentu:</u> Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Široké na roky 2016 – 2022</p> <p><u>Štruktúra dokumentu:</u> dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanéj Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015 a podľa Metodiky na spracovanie Programu rozvoja obce, vydanéj Inštitútom priestorového plánovania, september 2016.</p>
Spracovanie	<p><u>Forma a obdobie spracovania:</u> spracovanie PHSR vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov. Dokument bol spracovaný na jeseň 2016.</p> <p><u>Riadiaci tím:</u> riadiaci tím pozostával z 2 členov a v procese spracovania mal 2 pracovné zasadania.</p> <p><u>Pracovné skupiny:</u> pracovná skupina hospodárska mala 3 členov (počet pracovných zasadaní 2), pracovná skupina sociálna 3 členov (2 zasadania) a pracovná skupina environmentálna 3 členov (2 zasadania).</p> <p><u>Účasť verejnosti a komunikácia s ňou:</u> verejnosť bola vyzývaná participovať na procese spracovania PHSR prostredníctvom dotazníkového prieskumu.</p> <p><u>Autor dokumentu:</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD.</p> <p><u>Náklady na spracovanie:</u> z rozpočtu obce.</p>
Prerokovanie	<u>Prerokovanie v orgánoch samosprávy dňa:</u>
Schválenie	<u>Návrh na uznesenie zastupiteľstva:</u> „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Široké na roky 2016 – 2022“.

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Prílohy

Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR

Riadiaci tím		Pracovná skupina – Sociálna	
Ing. Stanislav Bartoš	koordinátor	Elena Timková	člen
RNDr. Radomír Babiak, PhD.	člen	Daniela Štofková	
		RNDr. Radomír Babiak, PhD.	člen
Pracovná skupina - Hospodárska		Pracovná skupina – Environmentálna	
Danka Dutková	člen	Ing. Stanislav Imrich	člen
Monika Pribulová		Ján Lechman	
RNDr. Radomír Babiak, PhD.	člen	RNDr. Radomír Babiak, PhD.	člen
Partneri:			
Zlatá studňa, s.r.o.			

Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

Bazálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska (www.beiss.sk)

Halás, M. (2008): Priestorová polarizácia spoločnosti s detailným pohľadom na periférne regióny Slovenska. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 2008, Vol. 44, No. 2

Inštitút priestorového plánovania (2016): *Stručná metodika spracovania Programu rozvoja obce a Spoločného programu rozvoja obcí*. Bratislava: september 2016.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001

Korec, P. (2005): *Regionálny rozvoj Slovenska v rokoch 1989-2004*. Bratislava: Geografika, 2005. ISBN 80-969338-0-9, 227 s.

MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s.

Mušinka, A., Škobla, D., Hurrle, J., Matlovičová, K., Kling, J. (2014): *Atlas rómskych komunit na Slovensku 2013*. Bratislava: UNDP, 2014. ISBN 978-80-89263-18-9, 120 s.

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR

Operačné programy 2014-2020

Partnerská dohoda 2014-2020

PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2014-2020

Povodňová dokumentácia obce Široké

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Široké 2004-2015

Program rozvoja vidieka 2014-2020

Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES) okresu Prešov 2015

Register pozemkových spoločenstiev

Register účtovných závierok

Ročné výkazy o komunálnom odpade z obce Široké 2012 až 2015

Stratégia Európa 2020

Súvaha obce Široké k 31.12.2015

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Územný plán obce Široké

Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja

Výkaz ziskov a strát obce Široké k 31.12.2015

VZN č. 2/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území obce Široké

Weisová, D., Bernátová, M. (2012): *Strategické plánovanie samosprávy*. Žilina: Municipalia, 2012.
 Zákon č. 389/1990 Zb. o obecnom zriadení
 Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti
 Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
 Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Internetové zdroje:

census2011.statistics.sk	www.minv.sk
datacube.statistics.sk	www.orsr.sk
datacube.statistics.sk/SODB/	www.pamiatky.sk
http://cp.atlas.sk	www.protipoziarne.sk
http://uzemia.enviroportal.sk	www.pz-branisko-siroke.webnode.sk
statdat.statistics.sk	www.registeruz.sk
www.beiss.sk	www.siroke.sk
www.cdb.sk	www7.statistics.sk
www.ludiavidiacsrdcom.sk	www.vs.sk/heraldreg
www.maps.google.com	www.zrsr.sk

Zoznam skratiek použitých v PHSR

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce	OcÚ	Obecný úrad
BRKO	Biologicky rozložiteľný komunálny odpad	o. i.	Okrem iného
CDB	Cestná databanka	OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
CLLD	Community-led Local Development (Miestny rozvoj vedený komunitou)	OŠOC	Obecné športové a oddychové centrum
CR	Cestovný ruch	PA	Povodňová aktivita
ČOV	Čistička odpadových vôd	PP	Prírodná pamiatka
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor	PR	Prírodná rezervácia
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	POH	Program odpadového hospodárstva
EIB	Európska investičná banka	PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	PPF	Poľnohospodársky pôdny fond
EZÚS	Európske zoskupenie územnej spolupráce	SHR	Samostatne hospodáriaci roľníci
ha	Hektár		
IBV	Individuálna bytová výstavba	ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
KZAM	Klasifikácia zamestnaní	ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
MAS	Miestna akčná skupina	ÚSES	Územný systém ekologickej stability
MOK	Maloobjemový kontajner	TTP	Trvalé trávne porasty
MSP	Malí a strední podnikatelia	UoZ	Uchádzač o zamestnanie
MŽP	Ministerstvo životného prostredia	VÚC	Vyšší územný celok
NPR	Národná prírodná rezervácia	VZN	Všeobecne záväzné nariadenie

Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky

Obec si v tomto PHSR naplánovala realizovať viacero projektov/aktivít. Niektoré z naplánovaných projektov/aktivít sú pomerne jednoduché, nevyžadujú si veľké finančné, materiálne, príp. personálne úsilie. Na druhej strane, iné projekty si zo svojej povahy budú vyžadovať množstvo úsilia, času, schopností a financií. Akčný plán na daný rozpočtový rok predstavuje zhrnutie projektových zámerov a aktivít obce, ktoré sa plánujú realizovať v roku 2016 a výhľadovo aj v rokoch 2017 a 2018. Zložitejšie projekty/aktivity sú v tomto Akčnom pláne rozpracované formou Formuláru na prípravu projektov.

2016

- **1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci**
 Cieľ projektu/aktivity: Podporovať miestnych podnikateľov
 Termín realizácie: od 2016 každoročne
 Predpokladané náklady: 4 900,- eur
- **1.6.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce**
 Cieľ projektu/aktivity: Rozvíjať partnerskú spoluprácu, vrátane cezhraničnej spolupráce
 Termín realizácie: od 2016 každoročne
 Predpokladané náklady: 2 000,- eur ročne
- **2.6.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí**
 Cieľ projektu/aktivity: Podporovať kultúrny a športový život v obci
 Termín realizácie: od 2016 každoročne
 Predpokladané náklady: 2 000,- eur ročne

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.4.2 Dostavba splaškovej kanalizácie
Cieľ projektu	Dobudovať odvádzanie splaškových vôd prostredníctvom kanalizácie a ČOV pre celú obec
Termín	2016-2022
Garant	Obec Široké
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	6 500 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Štátny rozpočet, EŠIF, Environmentálny fond
Výstupy	Vybudovaná kanalizácia
Užívatelia	Obyvatelia obce a jej návštevníci

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.5.1 Výstavba Detského sveta
Cieľ projektu	Vybudovať pre rodiny s deťmi kvalitné priestory na pohyb, vzdelávanie a trávenie voľného času
Termín	2016-2018
Garant	Obec Široké
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	250 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Štátny rozpočet, Rozpočet VÚC, EŠIF, nadácie
Výstupy	Vybudované ihriská vrátane sprievodných zariadení
Užívatelia	Obyvatelia obce a jej návštevníci

2017

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.3.1 Výstavba novej požiarnej zbrojnice
Cieľ projektu	Zabezpečiť kvalitné materiálo-technické podmienky a vybavenie pre činnosť DHZ
Termín	2017
Garant	Obec Široké
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	370 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet
Výstupy	Vybudovaný objekt požiarnej zbrojnice
Užívatelia	Členovia DHZ

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.4.3. Prístavba a rekonštrukcia MŠ
Cieľ projektu	Rozšíriť priestorové kapacity MŠ a zabezpečiť pre deti a zamestnancov kvalitné priestory
Termín	2017
Garant	Obec Široké
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	319 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Štátny rozpočet, EŠIF
Výstupy	Zvýšená kapacita MŠ, spokojnosť zamestnancov, detí a rodičov s kvalitou priestorov
Užívatelia	Deti a zamestnanci MŠ

2018

- 2.4.1 Dokončenie zateplenia budovy ZŠ a školských dielní**
 Cieľ projektu/aktivity: Znížiť energetickú náročnosť budovy ZŠ a školských dielní
 Termín realizácie: 2018
 Predpokladané náklady: 65 000,- eur
- 3.1.1 Výstavba obecného kompostoviska**
 Cieľ projektu/aktivity: Zabezpečiť zhodnocovanie BRKO z verejných priestranstiev a zo záhrad rodinných domov
 Termín realizácie: 2018
 Predpokladané náklady: 45 000,- eur
- 3.1.2 Obstaranie nádob na biologicky rozložiteľný komunálny odpad**
 Cieľ projektu/aktivity: Zabezpečiť zhodnocovanie BRKO zo záhrad rodinných domov
 Termín realizácie: 2018
 Predpokladané náklady: 60 000,- eur

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.4.3. Rekonštrukcia verejného osvetlenia
Cieľ projektu	Znížiť energetickú náročnosť verejného osvetlenia
Termín	2018
Garant	Obec Široké
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	110 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Štátny rozpočet, EŠIF
Výstupy	Zavedené svietidlá s LED osvetlením; nižšie finančné náklady obce na prevádzku verejného osvetlenia
Užívatelia	Obyvatelia obce a jej návštevníci

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.4.2. Výstavba telocvične pri ZŠ
Cieľ projektu	Zabezpečiť pre žiakov a učiteľov kvalitné priestory na vyučovací proces a pre obyvateľov zlepšiť ponuku športových aktivít
Termín	2018
Garant	Obec Široké
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	650 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Štátny rozpočet, EŠIF
Výstupy	Postavená budova telocvične
Užívatelia	Žiaci a zamestnanci ZŠ, obyvatelia obce

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.5.4. Výstavba multifunkčného ihriska
Cieľ projektu	Skvalitniť pre obyvateľov obce a jej návštevníkov ponuku športových aktivít a možností trávenia voľného času
Termín	2018
Garant	Obec Široké
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	65 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Štátny rozpočet, nadácie
Výstupy	Obyvatelia realizujúci športové aktivity na ihrisku
Užívatelia	Obyvatelia obce a jej návštevníci

Zoznam tabuliek, grafov, máp a formulárov

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov	12
Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát.....	13
Tabuľka 3: Frekvencia zberu komunálnych odpadov pre domácnosti.....	15
Tabuľka 4: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva.....	17
Tabuľka 5: Vybrané parametre vekovej štruktúry obyvateľstva obce Široké	20
Tabuľka 6: Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity	22
Tabuľka 7: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti.....	22
Tabuľka 8: Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (eur)	23
Tabuľka 9: Obyvateľstvo podľa počítačových znalostí	24
Tabuľka 10: Vývoj nezamestnanosti v obci	24
Tabuľka 11: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.3.2015	25
Tabuľka 12: Byty podľa formy vlastníctva a systému dodávky vody.....	27
Tabuľka 13: Byty podľa obytných miestností	27
Tabuľka 14: Byty podľa obdobia výstavby.....	27
Tabuľka 15: Vybavenie technickou infraštruktúrou	28
Tabuľka 16: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2016)	28
Tabuľka 17: Infraštruktúra kultúry a športu	30
Tabuľka 18: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správných služieb.....	30
Tabuľka 19: Subjekty podľa právnej formy v obci Široké	32
Tabuľka 20: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2015; v ha)	33
Tabuľka 21: Bilancia aktív a pasív k 31.12.2015 (eur; netto).....	35
Tabuľka 22: Náklady a výnosy v roku 2015	36
 Graf 1: Množstvo vyprodukovaných komunálnych odpadov v obci Široké	16
Graf 2: Vývoj počtu obyvateľov v obci Široké.....	17
Graf 3: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015.....	18
Graf 4: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015	19
Graf 5: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2006-2015.....	19
Graf 6: Veková štruktúra obyvateľstva v roku 2015.....	20
Graf 7: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania	21
Graf 8: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 30.6.2016	25
Graf 9: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 30.6.2016	26
Graf 10: Prioritné oblasti rozvoja podľa odpovedí respondentov	38
 Mapa 1: Chotárna mapa obce Široké	3
 Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR	7
Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR.....	8
Formulár 3 (Ú3): Metódy zapojenia verejnosti do spracovania PHSR	9
Formulár 4 (Ú8): Štruktúra dokumentu	9
Formulár 5 (A3): Plánovací formulár prieskumu	37
Formulár 6 (Ú6): Ex - post hodnotenie predchádzajúceho PHSR.....	39
Formulár 7 (A7): Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií	41

Formulár 8 (A8): STEEP analýza	46
Formulár 9 (A10): SWOT analýza.....	47
Formulár 10 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov.....	52
Formulár 11 (P1): Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí	54
Formulár 12 (P2): Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí PHSR.....	58
Formulár 13 (P3): Súhrnný prehľad projektových zámerov obce	60
Formulár 14 (R1): Akčný plán	65
Formulár 15 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania	68
Formulár 16 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia	70
Formulár 17 (F5): Model viaczdrojového financovania - intervenčná matica	71
Formulár 18 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR.....	72
Formulár 19 (F3): Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov	76
Formulár 20 (Z1): Schválenie PHSR	77